National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
MAR 10 1978

Second class mail registration number — 1089.

VABA EESTLANE

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 17 (2460) XXVII aastakäik — Neljapäeval, 2. märtsil 1978 — Thursday, March 2, 1978 — Üksiknumbri hind 35 centi

Ühendriikide välisministeeriumi hoiatus Moskvale

Relvade ja sõdurite saatmine Etioopiasse ohustab Ühendriikide ja N. Liidu vahelisi suhteid

WASHINGTON — Ühendriikide välisministeerium saatis möödunud laupäeval N. Liidu valitsusele noodi, milles mainiti, et N. Liidu ja Ühendriikide vahelised suhted kannatavad tunduvalt selle all kui N. Liit jatkab oma suuri relvasaadetisi Etioopiasse ja mõjutab sellega Etioopia ja Somaalia vahelise relvastatud konflikti arenemist. Välisministeeriumi noot oli mõeldud teatud määral vastuseks ka N. Liidu presidendi Brezhnevi äsjasele kõnele, milles kinnitati, et Ühendriikide ja N. Liidu vaheliste suhete arenemist takistavad ameeriklased, kes veeretavad koostöökle ette igasuguseid takistusi.

Välisministeeriumi läkituses N. Liidu valitsusele tervitati president Brezhnevi positiivseid kommentaare strateegiliste tuumarelvade piiramise lepingu sõlmimise kohta, kuid samal ajal kinnitati,

et Ühendriikide ja N. Liidu vahelised head suhted olenevad suurel määral ka sellest, kas N. Liit aitab koostööliselt lahendada selliseid kohalikke kokkupõrkeid nagu see toimub praegu Somaalia ja Etioopia vahel Aafrikas.

N. Liit annab ühele poolele relvi ja sõjalisi eksperte, mille tagajärjel vaenutegevus pidevalt laieneb, suurendades kogu maailmas üldist pinevust, kinnitatakse läkituses.

See oli esmakordseks juhtumiks kus Ühendriigid ametlikult protesteerisid N. Liidu sekkumise vastu Etioopia ja Somaalia tülisse. Samal ajal aga mainitakse välisministeeriumist, et see hoiatus ei tohiks takistada N. Liidu ja Ühendriikide vaheliste läbirääkimiste arengut tuumarelvade piiramise lepingu sõlmimiseks.

President Carteri nõuandja välispoliitilistes ja julgeoleku küsimustes Zbigniew Brzezinski mainis,

et Ühendriikide luureorganite andmetel on kuuba sõdurite arv Etioopias paisunud 10.000 kuni 11.000 mehele.

Samal ajal on Etioopiasse sõjalisi operatsioone juhtima saabunud N. Liidu kindral Vassili Petrov, kes on N. Liidu maavägede juhataja abi. Kindral Petrov on ka tugeva poliitilise positsiooniga kuna ta on N. Liidu kommunistliku partei keskkomitee täisliige. Sõjamehena on ta tegutsenud kõrgetel kohtadel peamiselt Kaug-Idas, kus ta oli 1972. aastast kuni 1976. aastani sealsete sõjajõudude ülemjuhataja.

N. Liidule avaldas hoiatuse ka senati enamuspartei juht senaator Robert C. Byrd, kes mainis, et venelaste aktiivne sõjaline sekkumine Etioopia ja Somaalia vahelisesse kokkupõrkesse häirib Washingtoni ja Moskva vahelisi suhteid.

Toronto Star'i jutuajamine kunstnik Joann Saarniiduga

Toronto suurim ajaleht Star intervjueeris Eesti Vabariigi 60. aastapäeval eesti maalikunstnikku Joann Saarniitu, külastades teda tema kodus. Ajaleht toob esile kunstniku maale, mis ta on maalinud Siberi orjalaagritest ja inimeste sealsetest kannatustest. Kunstnik Saarniit mainib ajalehe reporterile, et ta viibis Siberis koos 1200 oma kaasmaalasega ning nägi kuidas 400 neist surid ülepingutuste, piinamise ja nälja tulemusena.

Ajaleht kirjutab, et Metro Toronto eestlased pühitsevad oma iseseisvuse deklaratsiooni 60. aastapäeva ning toob sel puhul lühikese ülevaate Balti riikide ajaloost, mainides et nende iseseisvus kestis ainult 22 aastat ning et 1940. aastal nõukogude sõjavägi okupeeris ja annekteeris Balti riigid. Tuhanded eestlased, lätlased ja leedulased deporteeriti sel ajal ning saadeti Siberi kaugematesse nurkadesse või sunnitöölaagritesse.

Joann Saarniit mainis, et kanadalased võtavad kommunismi liiga kergelt. Nad ei oska taibata neid ähvardavat ohtu. Meil Kanadas on spioonid, kuid keegi ei ole nendest eriti häiritud. **Noorsugu ei leia** kommunismis **midagi hädaohtu.** Kuidas saaksid nad seda ka teha? Nad ei ole kannatanud kommunismi küüsis. Nad ei saa sellest aru, kinnitas **Joann Saarniit.**

Ajaleht kirjeldab lõpuks Saarniidu Siberi ajastu maale ning ütleb, et kunstnik ei ole enam seotud igapäevase tööga ning saab pühendada rohkem aega maalidele.

24. veebruari oli eriti pidulik uues eesti ühiskonnas Eesti Kodus, kus õuel olevaisse mastidesse heisati Kanada ja Eesti lipud. Pildil moment lippude heiskamisest, kus Eesti lipunööri kinnitab korterimaja ajutise juhatuse esimees A. Lepismaa.

Foto: Vaba Eestlane

Vabadusristi kavalerid möödunud pühapäeval Tartu Collegeis toimunud austamisõhtul koos eesti akadeemiliste organisatsioonide ja Teise maailmasõja võitlejate esindajaga. Vasakult: A. Ruusauk, A. Tomander, J. Kivik (EÜS-i esimees), N. Valge, P. Kass, E. Agur (EKL-i esimees), B. Leeman ja A. Sumberg (Teise maailmasõja eesti võitlejate esindaja).

Foto: T. Säägi

KGB operatsioonid laienevad

Detente poliitika võimaldas spioonidele paremaid tegutsemisvõimalusi

WASHINGTON — Washingtonis märgitakse, et samal ajal kui Ameerika ajakirjandus ja paljud poliitikud Ühendriikide luureteenistust pidevalt kritiseerivad ja manavad, suurendab N. Liit koos teiste kommunistlike riikidega suures skaalas oma spioonide operatsioone. Vastavate uurimuste põhjal on alates 1972. aastast, mil Nixon ja Kissinger rakendasid detente poliitika, suurendatud N. Liidu spioone Ameerikas 50 protsendi võrra ja viidud nende arv umbes 800-le isikule.

NATO luureandmetel viibib „legaalseid" N. Liidu spioone läänemaailma riikides umbes 10.000 isikut, kes varjavad oma tõelist tegevust diplomaatide, ajakirjanike ja kaubanduslike esindajate maskide taha.

Inglismaa ajakiri „Soviet Analyst" **kinnitab KGB tegevust möödunud aastal vaadeldes, et 1977. aastal oli Moskva spioonide tegevus eriti elav ja seda laiendati ja tõhustati eriti neutraalsetes riikides.**

Prantsusmaal väidetakse, et nõukogude spioonid on sisse imbunud kõrge tehnoloogiaga varustatud tööstustesse ning et vastava ettevalmistuse saanud punaarmee ohvitsere on rohkel arvul saadetud mitmesuguste ettekäänete all Prantsusmaale spioneerima.

Moskvas asuvate läänemaailma riikide ajakirjanike vaatluste põhjal on KGB prestiizh N. Liidus väga kõrge, kuna terve rida KGB juhtivaid tegelasi liigub Brezhnevi kõige lähemas ümbruses

ning KGB ülem Andropov ei ole mitte ainult poliitbüroo liige vaid ka Brezhnevi üks parimaid sõpru.

Austati Vabadusristi kavalere

Pärast Toronto ülikooli aulas toimunud Eesti Vabariigi aastapäeva aktust kogunesid Vabadusristi kavalerid ja akadeemiliste organisatsioonide liikmed Tartu College'i, kus toimus traditsiooniline Vabadusristi kavaleride austamine. Ruumikas saal oli rahvast tulvil ning klaasi veini ja kohvi juures veedeti paar tundi koos Vabadussõja sangaritega, kellede arv iga aastaga hakkab jääma üha vähemaks.

Vabadusristi kavalere tervitas Eesti Korporatsioonide Liidu presideeriva konvendi korporatsioon Rotalia esimees Enno Agur, kes mainis, et Vabadussõjas võitlesid kõrvuti noored ja vanad ning rajasid Eesti riigi.

Teises maailmasõjas ei õnnestunud väikesel Eestil ülekaaluka vaenlase võitmine kuid meie sõdurite kangelaslik võitlus võimaldas tuhandetele eestlastele põgeneda kommunismi eest.

Kõneleja kinnitas, et tänane kokkutulek on mõeldud Vabadusristi kavaleride ja Teise maailmasõja sangarite austamiseks ja nende tänamiseks.

Vabadusristi kavaleride nimel kõneles B. Leeman, kes meenutas üksikuid episoode Vabadussõja algusest ja Vabadussõjast. Ta avaldas oma sõnavõtu lõpul lootust, et ka praegu järgneb noorus meie vabadusvõitluses vanadele.

Lõppsõna oli Eesti Üliõpilaste Seltsi esimehelt J. Kivikult, kes mainis, et meie elame praegu ülemineku ajastul, kus silmapiiril on märgata pilvi.

Vabadusristi kavalerid ja nende võitluskaaslased kinkisid meile vabaduse, mis on kallis pärand ning selle uuesti saavutamiseks seisab ees uus ja raske võitlus.

J. Kivik tervitas Vabadusristi kavalere Eesti Üliõpilaste Seltsi nimel ja avaldas neile tänu.

EKN esimees asekuberneri vastuvõtul

Möödunud nädalal toimus Ontario provintsiparlamendi kokkutuleku puhul suurem vastuvõtt asekuberneri Pauline McGibboni poolt Ontario parlamendihoones. Vastuvõtule olid kutsutud ka rahvusgruppide esimehed. Eestlasi esindas vastuvõtul Eestlaste Kesknõukogu Kanadas esimees U. Petersoo, keda peaminister W. Davise juuresolekul esitleti asekuberneri-le. Vastuvõtust võtsid osa parlamendiliikmed, kõrgemaid riigiametnikke ja sõjaväelasi.

Kuuba sõdurid Eritreas

Aitavad päästa ümberpiiratud pealinna

ROOMA — Etioopia provintsis Eritreas, kus eritrealased peavad visa võitlust iseseisvuse saavutamiseks, on esmakordselt Etioopia sõjavägede koosseisus rindele ilmunud Kuuba sõdurid, mainitakse Eritrea sõjaväelistest ringkondadest. Varemate teadete kohaselt olid kuubalased saabunud ka Ogadeni kõrbe rindele, kus nad võitlevad Somaaliast sissetunginud partisanide vastu.

Eritrea rahvuslased on Eritrea pealinna Asmara ümber piiranud ja Etioopia sõdurid on rakendunud ägedatesse lahingutesse pealinna oma valduses hoidmiseks. Eritrea Vabastamise Rinde esindaja Amde Michael Kahsai märkis Roomas ajakirjanikele antud pressikonverentsil,

et Etioopia on saatnud ümberpiiratud garnisonile toetuseks 1000 kuuba sõdurit,

kes raske kahurväega ja rakettidega katsusid linnas ümberpiiratud üksustele linnast lõuna poole teed rajada ja piiramisrõngast murda, mis aga ebaõnnestus.

Ühendriikide luureandmetel on Kuuba suurendanud oma sõdurite kontingenti Etioopias 10.000 mehele ning peale selle on Etioopias mitutuhat venelast ja teiste kommunistlike ja poolkommunistlike riikide sõdureid.

Kui Etioopial ja kuubalastel õnnestub Ogadeni kõrbe piirkonda Somaalialt tagasi vallutada, siis arvatakse, et kuubalasi saadetakse suuremal arvul Eritrea rindele.

Eritrea on endine Itaalia asumaa, mille Etioopia annekteeris 1962. aastal.

Trudeau ei plaanitse uut majanduspoliitikat

OTTAWA — Kanada peaminister Pierre Trudeau mainis parlamendis, et valitsus ei kavatse tarvitusele võtta uusi erakorralisi abinõusid uute investeeringute Kanadasse meelitamiseks ja tööpuuduse vähendamiseks. Peaminister kinnitas, et provintside ja keskvalitsuse peaministrite konverentsil määrati kindlaks Kanada majanduspoliitika üldised põhijooned ja valitsus kavatseb nende järele toimida. Parlamendis ründasid valitsuse majanduspoliitikat ägedalt opositsioniparteide esindajad.

KALEV-ESTIENNE PIDU

reedel, 3. märtsil kell 8 õ. Tartu College'is.
Tantsuks „KAJA" orkester
BAAR ★ SUUPISTED ★ Sissepääs $4.00
KÕIK TERETULNUD!

EESTI NOOREMA PÕLVKONNA
NÕUPÄEVAD
Tulge arutama meie ühiskonna probleeme Torontos Lord Simcoe hotellis eeloleval laupäeval, 4. märtsil. Registreerida kohe Toomas Soots'ile telefonil 489-7530.
Kogumine kell 9 ja algus kell 10 hommikul.

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $30.—, poolaastas $16.— ja veerandaastas $9.—, kiripostiga aastas $48.—, poolaastas $25.50 ja veerandaastas $13.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $32.—, poolaastas $17.— ja veerandaastas $9.50. Kiripostiga USA-s: aastas $53.—, poolaastas $27.50 ja veerandaastas $15.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $62.—, poolaastas $31.50 ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

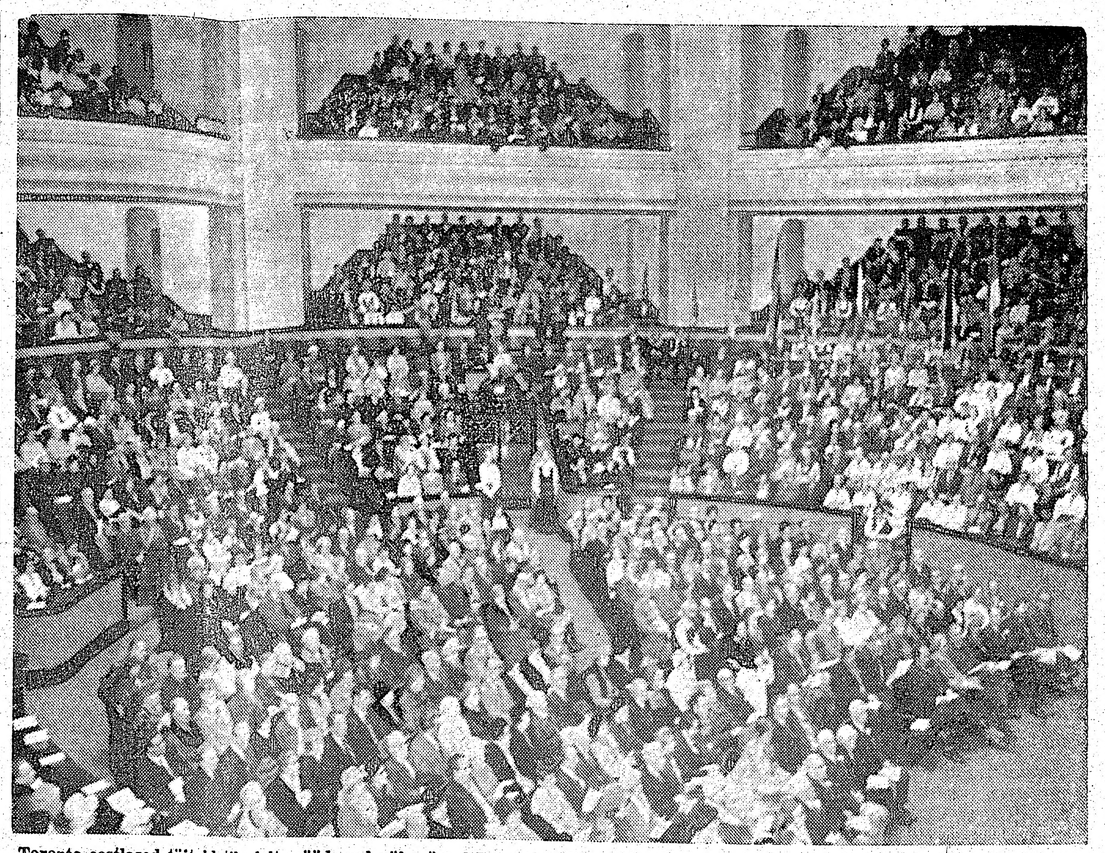

Toronto eestlased täitsid tihedalt möödunud pühapäeval Toronto ülikooli aulas toimunud Eesti Vabariigi loomise 60. aastapäeva aktusel toolide read.
Foto: T. Säägi

Belgradi fiasko

Belgradis hakkab lõpule jõudma Euroopa julgeolekukonverentsi järelkonverents, kus Helsingi kokkulepetele allakirjutanud riikide esindajate ülesandeks oli vaadelda ja analüüsida kas kõik liikmesriigid on oma lubadusi täitnud. Kuigi konverents ei ole nende ridade kirjutamisel veel ametlikult lõppenud, võib juba praegu seniste tulemuste põhjal ütelda, et nõupidamine on lõppenud fiaskoga ning Helsingi kokkulepete allakirjutamisega ja N. Liidu vallutustele kaudse tunnustuse andmisega Euroopas, said läänеriigid järjekordse suure välispoliitilise eksitusega hakkama, tehes venelastele suuri järelandmisi, millele nad vastutasuks said ainult kõrgelennulisi lubadusi, mille täitmine ja realiseerimine pole kunagi olnud Kremli kavas.

Läänеriigid Ameerika Ühendriikidega eesotsas lootsid konverentsil saavutada positiivseid tulemusi inimõiguste rakendamise küsimuste arutamisel ning avaldada sellega N. Liidule survet põhiliste inimõiguste garanteerimiseks oma kodanikele ja allaheidetud rahvastele. Konverentsi töö kulgemisel selgus aga peatselt, et venelased ei ole vähemalgi määral huvitatud inimõiguste küsimusest ja keeldusid neid probleeme arutamast. Läänеriikide survel pikendati konverentsi tööd paari kuu võrra, et sundida sellega venelasi järelandmisele ja kontsessioonide tegemisele kuid N. Liidu esindajad jäid kategooriliselt kindlaks oma kirjalikult sisseantud mittemidagiütlevate seisukohtade juurde.

Konverentsil käigu järele otsustades tundub, et läänеriikide diplomaadid vaatamata oma paljudele varematele kontaktidele venelastega, ei ole siiski õppinud veel oma vastaseid ja kommunistlikku süsteemi tundma. Läänеriigid Ühendriikide juhtimisel üritasid konverentsi käiku muuta paindlikumaks väikeste informaalsete töögruppide moodustamisega, kus nad lootsid intiimsemas õhkkonnas vene diplomaatidelt järelandmisi tekkinud ummikust väljapääsemiseks. Kui ka see katse ei andnud tulemusi, kuna vene diplomaadid ei tohi lihtsalt neile kõrgemalt poolt antud eeskirjadest kõrvale kalduda, siis võttis Ühendriikide peadelegaat A. Goldberg kasutamisele tugevamad noodid ning tema etteparekul koostasid neutraalsed riigid omapoolse konverentsi lõpukomünikee. Venelased olid lõpuks valmis mõlemate poolte ettepanekuid väiksemates gruppides arutama, kuid peagi selgus, et ka need katsed on asjatud ning läänеriikide delegaadid jõudsid lõpuks otsusele, et nad peavad konverentsi lõpetama lühikese ja sisutu komünikeega, mis on venelastele vastuvõetav. Neutraalsed läänеriigid koos Rumeeniaga katsusid luua mõlemate poolte vahel kompromissi, kuid NATO-ga ühinenud läänеriigid liikkasid selle ettepaneku kategooriliselt tagasi, kuna neutraalsed riigid läksid mööda inimõiguste küsimusest.

Belgradi konverents on kestnud nüüd juba mitu kuud ning lõputulemusena võib konstateerida, et läänеriigid seisavad oma püüdlustes ja inimõiguste küsimuste rakendamises samal kohal, kus nad olid enne konverentsi algust. Ehkki läänеriikide delegaadid püüavad väita, et konverentsil esitatud sõnavõtud suunasid kogu maailma pilgud inimõiguste rikkumisele N. Liidus, on see siiski otsitud troostiks ning ei suuda varjata konverentsi ebaõnnestumist. Kui läänеriikide diplomaadid arvasid, et nad suudavad inimõiguste rikkumise faktidega N. Liidu diplomaadid kaitseolukorda suruda ning venelased nii kaugele viia, et nad oma eksimusi tunnistavad, siis osutus selline lähenemisviis suureks enesepetmiseks. Belgradi kokkutulek ja sellele eelnenud Helsingi konverents on asutunud samasugusteks läänеriikide diplomaatide, poliitikute ja ideoloogide roosilisteks unelmateks, nagu seda on kogu ebareaalne ja optimistlikule ettekujutusvõimele baseeruv detente poliitika.

K. A.

Miks ei saadeta välja vene ajakirjanikku?

OTTAWA — Kanada konservatiivide partei liige parlamendis Tom Cossitt kinnitab, et vene agendid, kes töötasid Ottawas asuva N. Liidu ajakirjaniku juhtimisel, võtsid 1976. aastal kontakti kahe Kanada ministriabiga ja püüdsid neilt välja meelitada salajasi dokumente. Tom Cossitt imestas, miks Kanada valitsus seda ajakirjanikku välja pole saatnud. Nüüd on selgunud, et selleks ajakirjanikuks on Novosti pressi esindaja Ottawas Alexander Palladin, kes ütles, et Cossitti süüdistustel pole mingit alust. Kanada kohtuminister Blais keeldus parlamendis seletuse andmisest, miks Palladini pole Kanadast välja saadetud.

Pühapäeval „Sõnasild kodumaale"

Pühapäeval, 5. märtsil, algusega kell 3 p.l. toimub Eesti Majas Eestlaste Kesknõukogu Kanadas rahvuskultuuri komisjoni korraldusel traditsiooniline sõnalise-muusikalise kavaga „Sõnasild kodumaale". „Sõnasilla" sõnalises osas esinevad sõnavõttudega aupeakonsul I. Heinsoo, EKN esimees U. Peterson, õpetaja A. Taul, EKN abiesimees ja väliskomisjoni esimees L. Leivat, gaidjuht Aime Nurmse, rahvuskultuuri komisjoni esimees Sven Ehvert ja teised.

Muusikalises osas esinevad sopran Õnne Laikve ja bariton Avo Kittask. Ettekandeid noortelt. Laulab üks Toronto kooridest.

„Peame kasvatama oma rahvuslikku distsipliini"

Kaul A. Kadak kõneles Vabariigi aastapäeva aktusel Peetri kirikus

Peetri kogudus tähistas reedel, 24. veebr. õhtul Eesti Vabariigi 60. aastapäeva jumalateenistusega kirikus ja sellele järgneva koosviibimisega alumistes saalides. Kirikulised täitsid kiriku, kuna all saalides olid lauad viimse võimaluseni täidetud.

Kirikus teenis õp. O. Puhm, rõhutades oma jutluses püüdlusi vaimseks kasvamiseks. Muusikalises osas laulis koguduse segakoor Cantate Domino C. Kipperi juhatusel, noortekoor „Lootus" Inga-Pia Korjuse juhatusel ja kolmandaks mängis Vaimuliku Orkestri viiulite ansambel, kus mängisid Linda Laur, Imbi Medri, Sarah Pihel, Stella Triglav, Liis Truuvert ja Heidi Laikve flöödil, orelil saatis I.-P. Korjus. Eesti lipu auvalves olid Lembitu skautmaleva noored.

All saalis järgnenud kohvile esines pilliansambel I.-P. Korjuse juhatusel ja klaverisaatel kahe tööga, solistiosas oli Sarah Pihel.

Segakoor Cantate Domino C. Kipperi juhatusel ja klaverisaatel laulis M. Härma „Ei saa mitte vaiki olla" ja H. Kännu „Kaugel".

Aktusekõne pidas endine Eesti propagandaministri abi Kaul A. Kadak, kes sellega tähistas oma vabariigi aastapäevade aktusekõnede pidamise 55. aastapäeva, kuna ta pidas esimese sellise 1923. a. Raadi vallamajas. Ta võttis viiteks A. H. Tammsaare teosest „Tõde ja õigus" pildi, kus Indrek on oma ema matusel, leides, et elu sisuks on mälestused. Ka täna Eesti Vabariigi 60. aastapäeval on üks-kolmandik ainult tegelikku iseseisvust ja kaks-kolmandikku mälestusi.

Kõneleja meenutas 24. veebr. 1918. a. mil ta oma Tallinnas asuvast Rataskaevu tänaval asuvast korterist raekoja poole läks. Tallinnas oli sel pealelõunal eriliselt vilgas tegevus, autod sõitsid ringi, neil noored mehed püssidega. Kui ta „Päevalehe" trükikoja sissekäigu juurde jõudis, seisis ta koolivend seal püssiga valves.

Kui ta küsis, miks koolivend seal seisab, sai ta vastuseks, et vaata, praegu trükitakse Eesti Vabariigi manifesti ja tema ülesandeks on valvata, et keegi ei saa tulla segama.

Ka Kadak seisis seal kuni manifest oli trükitud. Manifest loeti esimest korda ette 24. veebr. kella 6 paiku õhtul Tallinna raekoja trepil J. Masingu poolt. Koos oli 20—30 inimest. See ettelugemine on seni meie ajaloos jäänud olematuks faktiks.

Järgmisel hommikul, esmaspäeval läks ta varakult linna. Vanaturukaelas, kus manifest oli seinale kleebitud koos muude käskudega, nägi ta üht eesti talutaati seda lugevat, kel oli läkiläki peas ja pastlad jalas. Kadak jälgis taati, kes ei märganudki, et teda kõrvalt vaadeldi. Kui mees oma lugemisega edasi jõudis, hakkas ta silmist pisaraid voolama. Küllap ta mõtles kõigile neile põlvkondadele, kes 700 aasta jooksul enne elanud ja seda momenti oodanud.

Kella 11-ks jõudis ta Tallinna reaalkooli ette kus ruumides askeldasid ja organiseerisid Eesti Päästekomitee liikmed K. Päts ja J. Vilms. Enne kella 11 tekkis sinna Eesti Polgu orkester. Orkester mängis „Mu isamaa mu õnne ja rõõm". Rahvas seisis paljapäi. Peetri platsile, hilisemale Vabadusväljakule olid aga juba saabunud Saksa okupatsioonüksused. Tallinna Saksa seltskond oli neid lilledega vastu võtmas. On meeles pilt, kuidas üks preili saksa hobust hellitles.

Eesti rahvas aga käis selles saksa asjast mööda. See oli Eesti Vabariigi sünnipäev.

Ta meenutas kuidas pühitseti Eestis iseseisvuse aastapäeva. See oli riigipüha, mida kõikjal tähistati. Sõjavägi pidas paraade. Laialdaselt peeti aktusi, kus meenutati Eesti Vabadussõda, sest see on meie ajaloos kõrgeima meeleolu ja ühtekuuluvustunde ajajärk. Hiljem räägiti ka muudest probleemidest ja saavutustest. Mida enam kasvas riigi aastate arv, seda rohkem hakkas rahvas sellele kaasa elama. Need olid tõsiseilmelised pühad, millele rahvas elas tõsises meeleolus, väärikas vaimus, ilma pillerkaaritamiseta.

Paguluses on peetud sadu aktusi, kõikjal kus eestlasi elab. Neid kokkutulekuid on otsitud nagu valguse kiiri pimeduses, igaüks on oodanud, kas kustki mingi lootuse kiir ei paista. Peame ütlema, et neid lootuse kiiri pole olnud.

Kui alul usuti peatsesse kojuminekusse ja pessimistlile vaadati viltu, siis maailma elu arenemine paguluse ajal on läinud vastupidi meie lootustele, kus Ungari, Tshehhoslovakkia sündmused olid lootuste saarekesteks, mis aga lämmatati.

Tänapäev seisame olukorras, et oleme jõudnud staadiumi, kus läänemaailm aitab Aafrikas kaasa N. Liidu agressioonile, sest USA ajab seal sama poliitikat kui N. Liit. Maailmas pole enam kedagi näha, kes võitleks kommunismi vastu.

Ta meenutab päeva kui Hiroshimas visati esimene aatompomm ja kaks hiidlast jalutasid Stokholmi tänaval. Need võtsid lihtsa seisukoha: kui USA nüüd ei sea maailmas korda majja, siis nad ei tee seda enam kunagi hiljem. See oli moment õigeks tegutsemiseks. Kui võtta tavaline eesti vallavanem ja panna see ühe suurriigi juhiks, oleks ta oma töö paremini teinud, kui oleme kogenud suurriikide juhtide juures. Jaltas tehti psühholoogiline viga vähese inimtundmise tõttu, et võeti venelasi-kommunistе samaväärsete inimestena. Meist eestlasist ei teeks seda keegi.

President K. Päts, kes oli peajagu kõrgem teistest Eesti poliitikuist, ütles enne Teist maailmasõda ühe mõtte: „Kui läheme vastu sõjaaegadele, siis on meie kohus eesti rahvast hoida."

Vastupidi presidendi soovile on tehtud otse vastupidi ja me pole midagi oma suurte ohvritega kätte saanud.

Ka täna seisame suure ülesande ees: eesti rahvast tuleb säilitada! Kui see on meie peamine hüüdlause, siis peame arvestama realiteediga: sõjatehnika on arenenud sellisesse staadiumi, et väikerahvail ei ole enam midagi ütelda. Teine realiteet on, et meie kodumaa asub maailma suurriigi naabruses. Kolmas realiteet on, et meie ei saa mitte kellegile teisele loota kui iseendale. Kuigi sõja ajal loodeti kolmandale võimalusele (Läänеriigid tulevad appi), siis tänapäevani pole nad meie heaks liigutanud ja nüüdne USA välisministri läkitus on nii lahja kui mitte kunagi enne, tänades eestlasi nende töö eest USA-s. Oleme käinud suurriikide uste taga, neile märgukirju kirjutanud. Meie jutte kuulatakse, teinekord naeratakse ja see on kõik.

Seisame olukorra ees, mis peame tegema, kui tahame säiluda. Peame vaimselt kasvama.

Esikohale tuleb tuua rahvusliku distsipliini rõhutamine, mis peaks olema tugevam vaatamata meie suurtele saavutustele mitmel alal.

Meie säilumise mõttes pole distsipliin olnud see, mis ta võinuks olla. Siin on 10.000 eestlast, aga iga päev kukub neid assimileerumise tõttu ridadest välja. Rahvuslik distsipliin on nõrk, aga seda on eksiteerimiseks vaja.

Teiseks peame vaimselt kasvama ja kõvenema. Kui seda ei tee, läheme dekatentse läänemaailmaga sama teed. Kui tahame püsida, peame vaimselt tugevamaks saama, peame veelgi rohkem tegema. Kui tahame püsida, siis peame seda ise tegema. Kui soomlased on

(Järg lk. 7)

Nii nad kõnelesid . . .

Allpool esitame üksikud väljavõtteid Torontos ja selle ümbruskonnas Eesti Vabariigi aktustel peetud kõnedest. Ruumipuudusel ei ole kahjuks võimalik avaldada suuremas ulatuses nende kõnede tekste.

17-AASTANE PÕHJALA TÜTARDE VANEMGAIDIDE RÜHMA LIIGE AIME NURMSE TORONTOS GAIDIDE PIDULIKUL KOONDUSEL:

Taas on saabumas päev mil tähistame sündmust, mis toimus juba 60 aastat tagasi. Selle kuuekümne aasta jooksul on meie vanemad võidelnud vabadusvõitlust algul verega Kodu-Eesti pinnal ja siis pagnuses üle kogu maailma kuni tänapäevani. Nad on kandnud suurema osa sellest vabadusvõitluse töökoormast innuga oma õlgadel mitukümmend aastat. Nüüd on aga meie noorte kord ja aeg — ja praegu on isegi meie aasta. On aeg, kus vanemad võivad lasta natuke rohkem koormat oma õlgade pealt vajuda ja anda seda tööd edasi noortele, kuna see jääb tulevikus täiesti meie ülesandeks. Ja noored: Nüüd on aeg, kus peame olema ühises koostöös vastuvõtlikud sellele tööle. Meie ei tohi lasta vanemate tööd ja saavutusi laguneda. Sarnane koostöö on kasulik meile mõlemile ja eriti oluline Eesti vabadusvõitlusele.

Pidage meeles — mitte ainult noored vaid ka vanad: meie ülim kohustus on võidelda vabaduse ideede eest, mis on meile nii kallid. Ärme jääme laisaks! Venelane just tahab seda ja ootab, et eestlased vabas maailmas kiluneksid. Samuti meie kaasmaalased kodumaal on pannud oma lootused meie peale, kuna neil puudub võimalus sellele võitlusele kaasa aidata, sest nendel puudub sõnavabadus ja teised kodanikuvabadused. Lõpuks, armsad kuulajad, ütlen teile: Laskem nüüd sellel külmal lumisel veebruarikuu päeval põleda soojalt ja kustumatult südames lootuse tuli ja vabaduse leek!

ROBERT KREEM, EESTI LIIT KANADAS ESIMEES, THUNDER BAYS:

„Nii-siis oleme kolmandas Vabadussõjas. See sõda ei käi tulirelvadega vaid meie mitmepalgelise tegevusega kultuurilisel pinnal. Jälle peame võitlust, mille lõppu meie ei näe. Ungari sündmused näitasid selgesti, et kui saaksime Eesti nime ka kuude viisi maailma ajakirjanduse tulipunktis hoida, ei muudaks see läänemaailma üldist hoiakut — ei taheta sõda ühegi hinna eest! Meie kohus on siiski aktiivsed olla igas eestlaste keskuses, et kommunismiohtu selgitada ning

(Järg lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

4. ja 5. märtsil on valvearstiks dr. Pahapill, tel. 921-7777.

Taavo Virkhausi lepingut pikendati

Duluthis, Minnesotas asuva Duluth-Superior Symphony Orchestra president teatas, et orkestrijuhi Taavo Virkhausiga pikendati lepingut kahe aasta võrra, s.o. kuni 1980. a. hooaja lõpuni. Taavo Virkhaus palgati sealse orkestri dirigendiks möödunud aastal; ta lõpetab oma esimese sesooni sel kevadel.

Duluthi sümfooniaorkester nimetati Minnesota osariigi valitsuse kultuuriosakonna poolt Minnesota juhtivaks kultuurettevõtteks. Peale sümfooniakontsertide on orkester tegev ka ooperilavastustes, samuti annab mitmesuguseid erikontserte. Orkestri presidendi teates mainitakse, et viimasel hooajal, s.o. sellest peale, mil Taavo Virkhaus asus orkestrit juhtima, on kuulajate arv tõusnud 28%. Ajakirjandusele teatati, et Taavo Virkhaus on eesti dirigent, kes saabus Duluthisse Rochesterist.

VES

H. KIRIK
Insurance Agency

KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Nii nad kõnelesid . . .

(Algus lk. 2)

inimvabadusi nõuda kõigile inimestele ja rahvastele, kes enam vabad ei ole. See kõik tähendab, et peame end ette valmistama pikaajaliseks eluvõitluseks ning sellele oma rahvusliku tegevusplaani rajama. Ja see tulevikuplaan saab olla vaid uus eesti järelkasv."

HANS LUPP, EESTLASTE KESKNÕUOGU KANADAS ABIESIMEES, „EESTI KODUS" TORONTOS:

Kui meie oleme öelnud, et noorus on meie tuleviku pant, siis ei saa meie ära unustada ühte teist vanusegruppi meie ühiskondlikus struktuuris, mis teatud määral ootamatult on kujunemas meie oleviku aluse üheks tugevamaks nurgakiviks. Need on meie vanaduspuhkuse ealised, kellel tavaliselt seisavad ees veel mitmed aastad produktiivset töövõimet. Olles vabanenud oma igapäevase tööga seotud pidevast kinnitolekust on nad andmas oma kogemusrikast panust meie vabadusvõitlusliku ja ühiskondlik-kultuurilise tegevuse kõikidel harudel. Selle tõttu on loodud eeldused, et meie noorema põlvkonna vastutavatele kohtadele asumine on toimumas sujuvalt ja sundimatult."

HARALD TEDER, EESTLASTE KESKNÕUOGU KANADAS RAHVUSPOLIITILISE KOMISJONI ESIMEES, HAMILTONIS:

„On otse hämmastamapanev, et USA ja Kanada kaugemas poliitilises perspektiivis ei tunne kommunismi hädaohtu . . . Mis on selle poliitilise pimeduse põhjustajaks? Esiteks: materialistlikule ideoloogiale rajatud ellusuhtumine ja teiseks: oskamatus mõtelda, et rahu ja vabadus on lahutamatud mõisted. Venemaal on rahu, puudub aga vabadus. USA otsis rahu ja Vietnam kaotas vabaduse. Vabadus ja rahu on nii lahutamatud nagu käibeloleva raha kaks külge. Eestlaste vaimse hoiaku ja elujõu hävitamiseks on Moskva rakendanud totaalse survetaktika. See on äärmise põhjalikkusega ja teadusliku distsipliiniga väljaarendatud psühholoogiline sõjapidamine. See haarab korraga kolme generatsiooni maapaguluses. Eriline tähelepanu ja teravik on suunatud meie noortele."

(Järg lk. 3)

Moment Hamiltonis toimunud Eesti Vabariigi aastapäeva aktuselt. Esireas istuvad paremalt: konservatiivide parteisse kuuluv föderaalse parlamendi liige L. Alexander, pr. Alexander, Hamiltoni Eesti Seltsi abiesimees J. Müür, pr. Müür, Hamiltoni Eesti Seltsi esinaine Tiiu Pallop, J. Pallop. Foto: T. Tõsine

ESTO-80 ettevalmistustööd arenevad hoogsalt

Korraldajad loodavad, et iga Rootsi eestlane annetab ettevalmistustöödeks 10 dollarit

STOKHOLM — ESTO-80 peakomitee järjekordne koosolek toimus 25. jaanuaril Eesti Majas. Juhatas Richard Norvell ja protokollis Alfred Põldma. Peakomitee võttis vastu ESTO-80 statuudi, mis esitatakse organisatsioonide koosolekule kehtestamiseks, arutas tööalasid küsimusi ja majandust. Peakomiteed täiendati koopteerimise teel, kutsudes pallispordi toimkonna juhatajaks Anu Blundi ja eestirootslaste esindajaks Hugo Mickelini. Hugo Mickelin on eestirootslaste, keda Rootsis peaks asuva ligi 10.000, organisatsiooni Svenska Odlingens Vänner, esimees. Peakomitee eesmärgiks on korraldada ESTO-80 tõelise ühendava üritusena, millega loomulikult ka eestirootslased peavad kaasas olema.

Peakomitee jaguneb sektsioonideks ja need omakorda toimkondadeks. Kõikjal valitseb töötahe ja koostöö vaim. N.n. „rootsi tüdid" on tahetud ja ka suudetud sellest kogust eemale hoida. Õlakse innu ja huviga asja juures. Toimkondade juhatajad, kellest igal oma programmiosas on üritused planeerida ja teostada, on kõik asjatundjad omal alal, kes oma ümber koondanud abiliste kaadri toimkonna näol.

Aksel Mark koordineerib tööd rahvusliku kultuuri sektsioonis, mis on ürituste poolest kõige ulatuslikum. Ivar Paljaku hooleks on noored, sport ja peod ning Leo Karupää on ankrumeheks majandus-halduse sektsioonis.

Heites pilgu toimkondade tööle, võib nentida, et mõnel pool on ettevalmistused juba hästi arenenud, teisal on need kavandamise järgus.

Kirikute toimkonnas on tegevuskava koostatud ja tehakse ettevalmistusi. Suurematest üritustest võiks märkida pidulikku kontsert-jumalateenistust Eesti Päevade alguseks ja lõpuks. Nädala sees toimuvad konverentsid ja kokkutulekud. Laulupeo toimkonnas käib Jüri Raidi juhtimisel vilgas organiseerimistöö. Laulupidu toimub laupäeval, 12. juulil Älvsjö Näitusehallis, milline mahutab 6300 kuulajat. Raid vajaks rohkem laulukoore ja lauljaid.

Valguspeo organiseerimise on võtnud oma peale Ernst Idla oma abilistega. Praegu on käsil üldine resursside ja soovide inventeerimine.

Üleskutse eelregistreerimiseks on välja saadetud kõigile teadaolevaile võimlemis- ja rahvatantsu rühmadele ning kõikide maade ESTO-80 komiteedele.

Vastuseid oodati veebruaris. Rahvatantsu toimkond töötab tihedas koostöös Ernst Idlaga.

Teatritoimkonna näidendite võistluselt on tulnud terve rida töid, mida zhürii praegu loeb. Kavas on anda kaks etendust Stokholmi E. Teatri poolt ja üks Göteborgi E. Teatri poolt. Huvi on näidanud ka E. Rahvusteater Kanadas ning kõne all olnud lasteteater Ao Vaksi juhtimisel.

Kunsti ja näituste toimkonnal Otto Paju juhtimisel on kavas korraldada üks või kaks kunstinäitust, rahvakunsti, kodukäsitöö ja rahvariiete näitus Maret Aule juhtimisel, raamatunäitus Esmo Ridala juhtimisel, võibolla mingi ajaloolise toimega ülevaatenäitus jm. Filatelistid teevad ettevalmistusi. Kindlasti toimub marginäutus ja muid üritusi.

Sporditoimkond kavandab võistlusi kergejõustiku, ujumise, golfi, bridshi, tennise ja male alal. Samuti toimuvad laskevõistlused. Lähemal ajal saadetakse välja üleskutse kõigile eesti sportlasile üle maailma.

Teisipäeval, 8. juulil toimub ESTO ball Stokholmi Stadshuseti sinises ja kuldses saalis, samades ruumides kus igal aastal peetakse eksklusiivne Nobeli ball.

Ballile saabuvad kõige kaunimad eesti neiud, kellest üks valitakse miss ESTO-ks. Pääsmete arv on piiratud 1200 osavõtjale. Tere tulemast ütleb seal Raivo Randes.

Laupäeva, 12. juuli õhtul, pärast laulupidu korraldab Eldor Velliste rahvapeo Näitusehalli ruumides. Selleks olevat varutud poolteist hektaari (!) põrandapinda, kuhu ta vajaduse korral võib paigutada kuni 6000 külalst istuma. On kuulda, et ülemeremaadest võib tulla rohkesti rahvast ja siis tegi Eldor Velliste oma plaanid ümber. Korraldajatel on ka menüü juba koostatud ja tellitud. Pääsmete hind on kalkuleeritud kr. 60.— isikult kuid võivad Konjunktuuriinstituudi andmeil tõusta 1980. aastaks ca 25%.

Sõjaveteranide toimkond ei ole senini veel organiseeritud kuid arvata võib, et seda tehakse.

Rongkäik toimub reedel, 11. juulil ja samuti on ESTO-80 raamides veel arvukalt teisi üritusi. Peakomitee sooviks on, et kõik eesti naised, noorikud ja neiud pidustustele tuleksid rahvariideis ja neid kannaksid mitte ainult esinemistel vaid ka tänavapildis. See annaks pidulistele välist sära ning näitaks, et Stokholmis toimub midagi erakorralist.

Oleks vajalik, et organisatsioonid, kes ESTO-80 puhul kavatsevad korraldada kongresse, sellest aegsasti teataksid peakomitee aadressil kongresse koordineerivale toimkonnale, et võimalik oleks nendega arvestada ja paigutada neid üldprogrammi.

Peakomitee majandusmehed on tegevuses ESTO-80 eelarve koostamisega. Majanduse sobitamine võimalikkuse raamidesse on ulatuslik töö, mis aega võtab ning hiljem veel korduvalt revideerimist nõuab.

Ruumide küsimuses on läbirääkimised käimas Stokholmi linnavalitsusega, kes ürituste vastu on suurt huvi näidanud. Peakomiteel oleks muu hulgas vaja Stokholmi Kultuurihoonet näituste ja kokkutulekute korraldamiseks. ESTO-80 kestvuse ajaks oleks vaja ka Eesti Maja ruume nii suures ulatuses kui võimalik. Esialgseks büroo tööks ja koosolekute pidamiseks on kavatsus üürida sümboolse tasu eest ruumide kasutamise õigust Eesti Komiteelt ja Rootsi Eestlaste Esinduselt.

Peakomitee halduskulude esialgne eelarve ESTO-80 ettevalmistustöödeks on tasakaalus kr. 300.000 (ca $60.000.—), millest oleks reserveeritud võimalike puudujääkide katmiseks.

Olgu märgitud, et see ei sisalda ESTO-80 läbikäigusummasid, millised tõusevad miljonitesse, vaid ainult peakomitee halduskulusid. Rootsi eestlaskond, kes endale on võtnud korraldamise, peab kandma ka peakomitee ettevalmistuskulud kuna selleks mingit fondi ei ole olemas.

Laekumiskavas on ette nähtud laekumisi 1977: kr. 70.000, 1978: 80.000, 1979: kr. 100.000 ja 1980: kr. 50.000. Möödunud 1977. aastal on laekunud kr. 78.000 ja eelarve seega selles osas täidetud. Kulutusi on möödunud aastal olnud ca kr. 2.000, millest peamise osa moodustab auhind ESTO-80 embleemi kavandajale ning selle patenteerimise kulud. Muud kulud on olnud minimaalsed. Peakomitee eeldab, et iga eestlane Rootsis annetab suurpidustuste ettevalmistusteks vähemalt 50 krooni (ca $10), kuna Eesti Päevad on seda väärt.

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord
(Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

E.V. 60. a. juubeli jumalateenistus Hamiltonis

Hamiltonis toimus E. V. 60 a. juubeli jumalateenistus neljapäeval, 23. veebr. õp. Tõnis Nõmmik'u sisuka jutlusega. Gaidideit ja skautidelt oli lipuvalve, hoolimata noorte vähesusest. H. E. S. Segakoor esitas kaks laulu — „Oh kodumaa" ja R. Toi „Su sõna valgustab" O. Kopvillemi juhatusel. Koguduse poolt oleks pidanud ka need hõredad read olema täidetud arvulisemalt, et olla eeskujuks noortele mitte ainult sõnadega vaid ka tegudega. Nii nagu õpetaja oma jutluses mainis, et paljud küsivad oma vabanduseks: „Milleks seda päeva meenutada, kui seda riiki ametlikult pole?"

Vene saatkond sekkub Kanada siseasjadesse

Hamiltoni linnapea sõnavõtt E.V. aktusel

HAMILTON (VE) — Hamiltonis E. V. 60. aastapäeva raames toimunud aktusel Hamiltoni linnapea J. MacDonald„ tuues tervitusi linnavalitsuse ja elanikkonna poolt, ütles, et kohalik Nõukogude Vene saatkond on läinud nii jultunuks, et ta saatis kirja linnapeale ja soovitas ära keelata „kontrrevolutsioonilised kogunemised", mis on organiseeritud emigrantlike gruppide poolt. Linnapea arvas, et kõige kohasem oleks kirja saatjaid kohelda nendele omase ülbusega ja vastas: „You can go to hell!"

Hamiltoni Eesti Seltsi, Võitlejate Ühingu ja Segakoori ühisel korraldusel said E. V. 60. aastapäeva aktus ja järgnev ball teoks Holiday Inn'i nägusalt eesti värvidega dekoreeritud ruumides, 25. veebr.

Aktuse alguseks olid rahvuslikult mõtlevad kaasmaalased täitnud pikad toolide read kui gaidide-skautide poolt toodi sisse eesti ja kanada lipud. Aktuse teadustaja Karin Rammo palus tõusta lippude tervituseks, millele järgnes Kanada hümn. Õp. Tõnis Nõmmik'u Sudburys viibimise tõttu luges palvuse Jaan Pallop ja avasõna oli Merike Koger'ilt.

Järgnevalt austati Vabadussõjast osavõtnud tublisid naisi ja mehi, paludes neid ette astuda.

Nende vaprate võitlejate read, kes meile kord vabaduse kätte võitlesid, jääval aasta-aastalt hõredamaks. Sel aastal Helga Mälberg ja Margot Bohl kinnitasid valged õied tänuks rinda pr. M. Pulst'ile, E. Aarend'ile, J. Sumberg'ile ja O. Sepp'ale. Eesti Vabadussõjas langenute mälestamine oli sõjaveterani H. E. V. Ü. esimehe A. Jurs'i vilunud kätes, kes palus vaikses leinas mõelda neile tublidele eesti poegadele, kes andsid eesti rahva eest oma kallima — oma elu!

Aktusekõnelejaks oli Torontost H. Teder, kelle kõne oli sisukas ning huvitavaid paralleele pakkuv. Aktust kaunistasid Hamiltoni „Helletajad" O. Kopvillemi juhatusel kahe lauluga: „Laulu Sinust kodumaa" ja „Isamaa õitse Sa".

Siinses ühiskonnas on tavaks saanud, et E. V. aastapäeva aktusel hinnatakse ka tublisid noori, kes eelmisel aastal gümnaasiumi heade õppetulemustega lõpetanud,

eesti ühiskonnas kaasa töötavad, kellede vanemad eesti organisatsioonide liikmed on olnud ja kes edasi õpivad mõnes kõrgemas õppeasutuses. Hamiltoni Eesti Seltsi stipendiumi andis üle Jaan Müür Katrin Kopvillem'ile, kes õpib Toronto ülikoolis. Stipendiumi suurus on $150.00. Eesti Võitlejate Ühingu stipendiumi samas suuruses andis üle esimees A. Jurs Marion Arro'le, kelle haridustempliks on Hamiltoni McMaster.

Tervitustega alustas Hamiltoni linnapea J. MacDonald, saades tugeva aplausi osaliseks oma kindla poliitilise hoiaku tõttu. Teisena tervitas koservatiivide parteisse kuuluv parlamendiliige Lincoln Alexander nentides, et meie kõikide püha kohus on võidelda vabaduse säilitamise eest. H. Läti Seltsi poolt tervitas J. Kleismanis ja leedu esindajana S. Paranas. Telegrammid luges ette Karin Rammo, millised olid saabunud tööminister J. Munro'lt, Ontario liberaalide juhilt Stewart Smith'ilt, Hamiltoni Mitmekultuurilisuse Kogu juhatajalt dr. Morris'elt ja St. Catharinesi, Kitcheneri, Londoni ja Toronto Eesti Seltsidelt.

Lõppsõnas Hanno Bohl tänas kõik osavõtjaid, korraldajaid, „Helletajaid" oma juhiga, tervitajaid ja Eva Rammo't klaverisaadete eest. Juubeliaktus lõppes ühiselt hümni laulmisega.

Pärast lühikest vaheaega kogunesid pidulised kõrvalasuvasse ballisaali, kus algas õhtu lõbusam osa, mis kestis hiliste tundideni.

Hamiltoni linnapea koos abikaasaga ja teisedki väljastpoolt külalised nautisid lõbusa peo igat hetke. Rohkesti oli ballil noori, mis tõendab, et paljud noored siiski teavad, kelle hulka nad kuuluvad ja kus on nende juured!

Õhtu kõrgpunktiks oli „Helletajate" esinemine, mis andis õige hoo sisse juubeliballile.

VABA EESTLANE

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$30.—	$32.—
Poolaastas	$16.—	$17.—
Veerandaastas	$ 9.—	$ 9.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$48.—	$53.—
Poolaastas	$25.50	$27.50
Veerandaastas	$13.50	$15.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $62.—, poolaastas $31.50, veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „____" _____ 197____. Tellimise katteks lisan $ _____ siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi _____

Aadress _____

UNUSTAMATA

LYDIA KLAAS'i

mälestavad tema surma esimesel aastapäeval

ABIKAASA lastega
VEND perekonnaga Göteborg'is

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsioonilisek kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 106 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega. Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

467 Sherbourne St., Toronto 5, Ont.
Telefon 924-1408

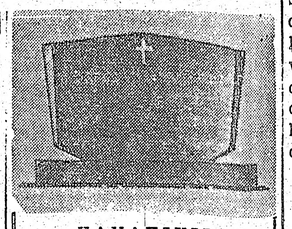

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(Davisville & Eglinton vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
Nigul Virró

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8

Tel. 466-1951 või 466-1502

Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puumikordused, keraamika.

Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

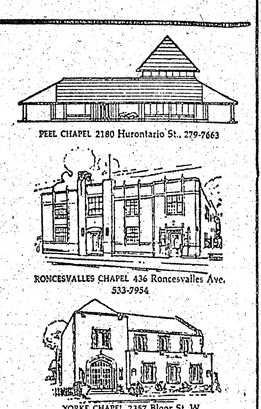

Off-the-Street Parking at all Chapels.

Meeldiv, väärikas ja individuaalset tähelepanu osutav teenimine.
Oma parkimisplatsid kõikide matusemajade juures

Kuidas majandada oma kodu

A. Truuvert refereeris Toronto Eesti Majas

Toronto Eesti Majas esinesid neljapäeval, 16. veebruaril Toronto Eesti Seltsi ja Eesti Maja loengute sarjas ettekannetega kodumajandamisest A. Truuvert ja Hilja Jukkum, kes andsid praktilisi näpunäiteid kodu majandusliku külje organiseerimiseks. Loengul, mille avas dr. J. Roos, viibis rohkesti kuulajaid, kes esitasid hiljem referentidele elavalt küsimusi.

A. Truuvert mainis oma ettekande sissejuhatuseks, et inimese põhilised vajadused on toit, riietus, peavari ja transport. Suurema sissetuleku juures nende osatähtsus koduse eelarve koostamisel väheneb ning see võimaldab rohkem raha kulutada oma soovide ja tahtmiste rahuldamiseks — näiteks reisimiseks, hariduseks, kultuurilisteks vajadusteks.

Kuid esile võivad kerkida ka selliste soovide rahuldamine nagu õhujahutus, kas autot perekonnas ja majaabilise palkamine kui naine käib tööl.

Tüüpiline perekond ei osta mitte ainult seda, mida ta vajab oma eksisteerimiseks, vaid ka seda, mida ta soovib saada ning need soovid suurenevad pidevalt vastavalt perekonna sissetuleku suurenemisele.

Kuid küsime — kas oleme õnnelikud, kui saame osta kõiki neid asju, mida meie soovime? Kaugeltki mitte. Pinge, rahutus ja vaimne ebastabiilsus on moodsas suhteliselt jõukas ühiskonnas suuremad kui primitiivsetes ühiskondades.

Referent võttis vaatluse alla perekonna kulutuste poole ning mainis, et igas perekonnas tuleb kaalumise alla võtta kuidas rahuldada mitte üksnes igapäevaseid vajadusi vaid ka perekonnaliikmete südamesoove.

Selles osas võib tekkida eriarvamusi kuid üldiselt leitakse, et kulutuste etteplaneerimine loodetavate sissetulekute piires on vajalik

Iga perekonna eelarve on loomulikult erinev ja oleneb suurel määral perekonna koosseisust. Eriti hoolikalt koostatud eelarvet vajab lasterikas perekond, et hoida väljaminekuid sissetulekute piirides.

Kõneleja andis mõningaid juhiseid perekonna eelarve koostamiseks, mainides, et abielus olles tuleb eelarve koostada koos abikaasaga, anda igale perekonnaliikmele väike taskuraha, mida ta võib oma huvides ilma aru andmata kasutada ning pidada lihtsakoelist raamatupidamist, mis näitab, kust raha on tulnud ja millele see on kulutatud.

Eelarvet koostades tuleb esmajoones arvestada paratamatuid põhilisi kulusid, selle järele elumugavusi ja enesearendamise kulusid ja lõpuks luksusi.

Teatud summad tulevad reserveerida „mustade päevade" jaoks vastavalt perekonna majanduslikule olukorrale.

Reegliks oleks siin 10 protsenti brutopalgast. Mõned perekonnad praktiseerivad sellist moodust, et palgapäeval pannakse see summa kohe säästuarvele ja ülejäänud summa peab katma perekonna igapäevased ja erakorralised kulutused.

A. Truuvert andis mõningaid juhiseid säästusummade paigutamise kohta, mainides, et raha ei tule kunagi hoida kodus laua- sahtlis või sukasääres vaid paigutada see panka. Sealjuures ei tuleks säästusummasid hoida äripankade jookval arvel, kus nende eest ei makseta intressi ning tshekkidelt võetakse panga vahenduskulu. Samal ajal Toronto Eesti Ühispank, n.n. trustkompaniid ja Ontario provintsi Savings Office maksavad intressi ja vahendavad tshekid tasuta.

Suuremate summade puhul tuleb kaaluda raha paigutamist tähtajalisele arvele, kusjuures tuleb meeles pidada, et sääste summad on kindlustatud 20.000 dollari piirides.

Samuti võib osta riiklikke laenupabereid — Canada Savings Bonde + mis on sissekasseeritavad igal ajal ja maksavad võrdlemisi head intressi. Kui on huvi ja kogemusi, siis võib suuremate summade puhul kaaluda raha investeerimist ka kinnisvaradesse, väärtpaberitesse, aktsiatesse, obligatsioonidesse jne.

Kõneleja leidis, et kui mõlemad abielupooled töötavad, siis on väga tähtis korraldada perekonna finantsiliste küsimuste organiseerimist. On leitud, et „minu raha" ja „sinu raha" süsteem ei ole praktiline ning võib tekitada isegi lahkarvamisi ja ebakõla.

Praktilisem on küsimuse lahendamine partneritena, kus otsused perekonna sissetulekute kasutamise kohta tehakse ühiselt.

Peavari — maja või korter — nõuab suure osa perekonna sissetulekust. Peetakse normaalseks, et peavarju peale võib kulutada 25 protsenti perekonna kulutustest. Kas osta maja või elada korteris on küsmus, mille iga perekond peab otsustama individuaalselt. Kui perekonnal on kasvavad lapsed, siis on eelistatavam maja ning hiljem kui lapsed on kodust välja lennanud, on kahtlemata korteris mugavam elada.

UUDISEID KODUMAALT

Võhandu kolhoosi Palo suurfarmi töötajad kiitsid „palavalt heaks" partei 1977. a. detsembris tehtud otsused ja lubasid 1978. a. olulise sammu võrra edasi astuda loomakasvatussaaduste tootmise suurendamisel. Masinlüpsimeistrid võtsid isiklikud kohustused viia keskmise väljalüpsi lehma kohta 4600 kilogrammini. Sellejuures otsustati täielikult likvideerida lehmade ahtrus.

*

Rasked tagajärjed olid Eesti Kalurikolhooside Vabariikliku Liidu Kalurikolhoosidevahelise Varustuskontori autojuhi Aleksander Jeromovi sõitmisel purjuspäi. Tallinn—Pärnu maantee 60. kilomeetril sõitis joobnud juht valele teepoolele, riivates oma kalluriga, mille laadungiks olid plastmassbasseinid kalakasvatuse tarbeks, vastusõitvat veoautot. A. Jefremov oma sõidukit ei peatanud, vaid kihutas viltuse koormaga edasi. Järgmist vastusõitvat autot juhtis koondise „Tallinna Autoveod" filiaali nr. 8 juht Endel Lille. Lausa imekombel jäi kokkupõrge tulemata. Üks basseinidest libises aga A. Jefremovi kallurilt alla ja kukkus E. Lille juhikabiinile. Selle tagajärjel kaotas E. Lille võime autot teel hoida ja see sõitis kraavi. Endel Lille sai raskeid vigastusi.

Aleksander Jefremov tekitas Varustuskontorile „Tallinna Autoveod" kokku üle 3000 rubla materiaalset kahju. Rahvakohus, kus Aleksander Jefremovi süüasja arutati, mõistis talle 3 aastat vabadusekaotust tingimisi ühes tema suunamisega tööle Sisemisteeriumi poolt määratud paigas. Juhiloa võib mees tagasi saada alles viie aasta pärast. Ka eespool mainitud asutustele tekitatud kahju tuleb tal hüvitada.

*

Tallinnas peeti kalamajandustöötajate koosolekut, kus tehti kokkuvõtteid möödunud aastal püütud kalasaakidest. Kõige rohkem kala — 5271 tonni — püüdis „Hiiu Kaluri" kolhoosi traallaeva „Kabli" meeskond. Laeva kapteniks on Henn Noor.

*

...20-aastane Eric Tael oli auto juhtimise eest purjuspäi jäetud kaheks aastaks jalameheks, kuid soov sõita oli püsiv. Sel eesmärgil ärandas (uus mõiste tähendusega varastas) ta Tallinnas Rohu tänavalt „Moskvitsh-401". Kaugele noormees ärandatud autoga siiski ei jõudnud. Ta tabati. Meditsiiniline ekspertiis tuvastas, et E. Tael oli purjus. Praegu kannab ta teenitud karistust — rahvakohus mõistis talle aasta vabadusekaotust tingimisi ühes tema suunamisega tööle Sisemisteeriumi poolt määratud paigas. Juhiloast on ta ilma 4 aastat.

*

19. veebruaril väljus Tallinna Balti jaamast turismi- ja suusarong Karpaatidesse. Pääs rongile võimaldati tund aega enne rongi väljumist. Rong tegi vahepeatused Tapal, Tartus ja Valgas. Tagasi Tallinna saabuti 2. märtsil.

*

...Kaks aastat tagasi ostis Ida Koppel endale sõiduauto „Zhiguli". Selle ostu üle rõõmustas eriti tema poeg Rein, kes töötas tollal kutselise autojuhina. Pärast tubli annuse alkoholi tarvitamist istuski ta ema uhiuude autosse ja sõit läks lahti... Seekord õnneks avariid ei juhtunud, sest miilitsad pidasid purjus kihutaja kinni. Mehel tuli juhiluba kaheks aastaks autoinspektsiooni jätta, ühtlasi tasuda 30 rubla trahvi. Vaatamata sellele, et R. Koppelil enam autojuhtimise luba ei olnud, istus ta veel teist korda ebakainena autorooli taha. Seda tegu arutas juba kohus. Tallinna Linna Kalinini Rajooni Rahvakohus pidas oma väljasõiduistungi tehases „Estoplast", kus Rein Koppel töötas transporttöölisena. Töökaaslased mõistsid tema teguviisi hukka ja nõudsid süüdlase karmi karistamist. Nüüd jäeti seaduserikkuja juba kolmeks aastaks juhiloast ilma, ühtlasi mõistis kohus Rein Koppelile aasta parandusliikke töid koos 15% kinnipidamisega tema töötasust.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS
meie ühiskonna tecnistuses
Eesti Majas
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Tiiu Kadak esineb Toronto aiandusnäitusel

Torontos toimub näituse väljakuhoones 1.—5. märtsini suur aiandusnäitus, kus peaõhk on pandud lilledele, kuid selle kõrval on ruumi leitud ka lillede kunstipärasele seadmisele, kus on kaastegevad 14-sse rahvusse kuuluvad naised ja üks jaapanlasest mees.

Üheks näituse väljapanekute osaks on lillemaalid, kus on üle 30 osavõtja nende hulgas ka Tiiu Kadak oma lillemotiividega. Väljapanekute hulgas on tal 4 originaali ja 14 reprodukstsiooni.

Toimetusele saadetud kirjandus

USK JA ELU nr. 3/4 — 1977. Eesti Apostliku Õigeusu Kiriku möödunud aastakäigu viimases numbris avaldatakse V. Velleso „Jõuluõhtu", V. Jallai „Jõulud", Lydia Treti „Jumalik säde", L. Treti piibliaineline ballaad „Lapsuke Mooses", D. Papi „Stokholmi koguduse ruumiküsimus", sinodi otsuseid, koguduste elust Austraalias, Göteborgis ja Norrköpingus, D. Papi „Karl Ristikivi matus", S. Osi „Anglikaani-õigeusu konverents", J. Tõnissoo mälestuste lõpuosa, D. Papi „Kasulik ühing", S. Laos „Püha Vaim", lühiteateid, Västerås Üldine Kiriklik kokkutulek 1977, L. Treti „Noblesse oblige", M. Evarti „Patt", S. Salasoo „Serafima Perendi surnud" ja mitmeid lühiteateid. Ajakirjas on rohkesti fotosid, mis näitavad koguduste tänapäevast elu, nende hulgas aga ka neid, mis puudutavad ap. õigeusu kirikuid ja tegevust Eesti iseseisvuse ajal.

Rabindranath Tagore, Puuviljapõim. Tõlkinud Uku Masing, trükitud 1943. a. paljundatud tõlke järgi. Kirjastus Maarjamaa, Rooma 1977. 112 lk.

Põhjala Tütarde pidulik koondus

Pühapäeval, 19. veebr. pidasid Toronto Põhjala Tütred Eesti Majas oma pidulikku koondust. Oli rõõm näha nii hulgaliselt noorte vanemaid ja sõpru jälgimas seda noortele tähtsat sündmust. Lippude järele marssisid tüdrukud saali, Linda Roosipuu süütas sümboolse leegi ja luges avamiseks Gustav Suitsu luuletuse „Elutuli". Aime Nurmse pidas järgnevalt Vabariigi Aastapäeva kohase kõne vabaduse mõttest. Oli rõõm kuulda heas eesti keeles esitatud sügavamõttelist ettekannet. Meie noored on võimelised rohkemaks kui vanemad tihtilugu arvavad.

Kõne järele anti lubadused ja tõotused. Tiina Hubel luges hellakesi iseloomustava luuletuse, mille järele andsid lubaduse: Pia Metsala, Anne Pedel, Tiina Pedel, Monika Roose ja Katrin Verret. Gaidi tõotuse andsid Susan Holmberg, Tuula Hopp, Kalli Hubel, Karin Jürman, Monika Kask, Maimu Nõmmik, Mia Tein, Anita Niitenberg ja Elo Valdsaar. Uutele gaididele andis juhiseid ja häid nõuandeid kaasa ngdr. Asta Piil.

Lipkonna juht ngdr. Margot Nortmaa tutvustas kohalviibivaid gaid- ja skautjuhte ja andis tüdrukutele üle mitmesuguseid katse märke ja tunnistusi. Vanematest said lipkonna juhi poolt sõprusmärgid pr. H. Pajur ja pr. H. Härm ning kiitustvääriva koostöö märgiks kaelarätiku võru skm. Jaan Terts. Uudisena algatati n.n. Kuldsüdamete Klubi, kuhu esimeste liikmetena nimetati pr. Komi, pr. Soostar, pr. Tarum ja hr. Lindre. Need inimesed on juba paljude aastate jooksul lipkonna hüvanguks teinud pidevat tööd, mida tänu ega aumärkidega ei ole võimalik tasuda. Nendele headele inimestele kinnitati rinda lugupidamise avaldusena lihtne õis.

Vanematekogu nimel võttis sõna pr. Soostar ja tõstis esile head koostööd vanemate ning juhtide vahel. Erilise tunnustuse avaldusena annetati Vanematekogu poolt ngdr. Astrid Jõgile ja gdr. Liia Oravale kaunilt välja töötatud hõbemärgid, valmistatud just nendele juhtidele isiklikult.

Peagaid Hilja Kuutma kõneles noortele eelseisvast Mõtete Päevast ja Maleva juht ngdr. Tiia Kütt andis tüdrukutele üle „võlupalli", kuhu peale tuli nimi kirjutada nendel tüdrukutel, kes kavatsevad minna Maailmalaagrisse Järvemetsa (Lakewoodi).

Nüüd algasid noorte esinemised, mille avasid hellakesed, lauldes eelseisva maailmalaagri laulu. Lauludega esinesid ka vanemgaidid. Õhtu omapärasem osa tuli aga gaididelt, kes omaloominguga esitasid huvitavaid ettekandeid, mis pealtvaatajatele kui ka noortele esinejatele endile palju lõbu pakkusid.

Vanematekogu poolt pakuti kohvi ja kohvikõrvast, mille juures nähtu üle mõtteid vahetati. Vanematel paistis olevat hea meel tüdrukute ja ka juhtide üle. Leiti, et lipkond on teinud head tööd ning vanematelgi paistis jätkuvat tahtmist sellele tööle kaasa aidata.

Robert Vellend Kanada rahvusmeeskonnas

Selle talve viimase ametliku võistlusena toimusid 25./26. veebr. nädalalõpul Midlandis kogu Ontario murdmaasuusatamise meistrivõistlused 300 osavõtjaga.

Eestlastest võistlesid kaasa Robert Vellend ja Peeter Saar. Esimene tuli laupäeval 6 km-s kolmandaks ja pühapäeval 10- km-s teiseks. Teda võitis mõlemal päeval kanada rahvusmeeskonna liige Richard Weber Ottawast ja laupäeval Dean Levanen Thunder Bay'st. Peeter Saar, kes õpinguте tõttu pole kahel viimasel aastal küllaldaselt treeninud, tuli laupäeval meeste klassis 15 km-s 50-st võistlejast 21-ks.

Robert on jaanuari keskelt peale võitnud kõik Lõuna-Ontario noortevõistlused, kaasa arvatud Bracebridge'i LANGLAUF, kus ta tuli 700 võistleja hulgas üldvõitjaks. Ta määrati neljanda mehena Kanada noorte rahvusmeeskonda ja sõidab tuleval nädalal Põhja-Ameerika meistrivõistlustele Lake Placid'isse.

Provincial-loterii võidud

26. veebr. peetud Provincial-loterii loosimisel langesid kolm 1-miljoni dollari suurust peavõitu pileteile nr. 2023357, nr. 5941413 ja nr. 4416493, kaks 100.000-dollarilist võitu pileteile nr. 4240100 ja nr. 3156076. Kokku loositi välja 22.500 võitu kogusummas 5. 118.750 dollarit. Järgmine loosimine toimub 27. märtsil.

„Mõtetepäev '78" Hamiltonis

16. veebr. 1978. a. korraldas „Kungla" gaidüksus Hamiltonis koos läti ja leedu gaididega „Mõtetepäeva", milline kujunes väga huvitavaks ühiseks koonduseks ning vanade sõpradega kohtumiseks. Õhtu algas kolme riigi lippude sisse toomisega ja vastava riigi hümni laulmisega. „Kungla" üksuse juht ngdr. Merike Koger avas õhtu lühikese tervitusega, tutvustades kohalviibivaid gaidlipkondi ja nende juhte. Omapärase rinnamärgi selleks õhtuks — kolme balti riigi lipuvärvidest palmiku — kavandas ngdr. M. Koger mõttega, et selline sõpruspäev kestaks läbi aasta. Märgi kinnitasid osavõtjaile rinda väike õrnake Tiia Ploom ja hellakesed Linda Ploom, Kristina Laurimaa ja Anna Gerasimchuk.

Järgnes lühike kõne „Kungla" gaidüksuse vanemalt ngdr. Ellen Lindaja'lt Lady Baden-Powell'i elust ja tegevusest, millega mälestati gaidlikku eeskuju. Lühidalt tervitas leedu gaidjuht koos õnnesoovidega peatselt saabuvaks E.V. 60. a. juubeliks. Läti üksuse juht andis üle mälestusvimpli Ameerikas peetud gaidluse 55. a. juubeli laagrist. Järgnesid vaheldumisi kolmes keeles õpetatud laulud, mängud ja lõkkenaljad. „Kungla" üksuse laulujuhiks oli vgd. Susan Suit, kes õpetas gaidsõsaraile paar eestikeelset kaanonit. Õhtu ametlik osa lõpetati unelauluga igalt üksuselt. „Kungla" üksuse poolt lausus tänusõnad gdj. Piret Aasa, paludes kõiki kohvilauda, mida Skaudisõprade Seltsi Naisringi daamid olid korraldanud. Tänu lahke abi eest prouadele Mahti Malberg, Hilda Sepp, Olga Palyveer ja Armilda Tammer.

Osa „Saare Vikati" rahvatantsijaist möödunud laupäevaõhtusel T. E. R. R. „Kungla" suuresinemisel. Pildil vasakult ees Andrus Aasma, Jaan Kangro, Peeter Teedla, seisavad vasakult Katrin Laube, Mari Leesment, Leena Kangro ja rühmajuht Mari Teedla oma tulevase rahvatantsija, poja Toomaga.

Foto: Vaba Eestlane

E.V. jumalateenistus ja aktus Vana-Andrese kirikus Torontos

Torontos Vana-Andrese kirikus toimus Vabariigi aastapäeva tähistamine möödunud laupäeval suure rahvahulga osavõtul päevakohase jumalateenistusega ja sellele järgnenud aktusega kiriku seltskondlikus saalis. Jumalateenistusel teenisid külalisõpetaja R. Kiviranna New Yorgist ja koguduse õpetaja A. Taul.

Praost R. Kiviranna esitas sisuka rahvuslikust vaimust kantud jutluse, mille aluseks oli usk, lootus ja armastus — usk ja lootus meie tulevikku ja armastus oma rahva vastu. Praost rõhutas eriti, et

usk on olnud suur tegur meie rahva elus ning usk ja lootus on läbi aegade viinud meid vastu paremale tulevikule.

Jumalateenistust kaunistas oma lauluettekannetega alt Estra Väli-Toompuu, keda orelil saatis Jaak Kivik.

Aktus toimus kiriku saalis kaetud kohvilaudade ääres, kus avasõna ütles koguduse nõukogu esimees A. Roost, mille järele lauldi ühiselt „Eesti lippu". Sisuka aktusekõne pidas aupeakonsul I. Heinsoo, kes mainis, et eestlased on võitlev rahvas ning seda võitlust tuleb ka praeguses olukorras jätkata.

Konsul kinnitas, et meie austus ja tunnustus kuulub eriti Eestis tegutsevatele patrioodidele,

kes jätkavad eesti sugupõlvede otsingut vabaduse, tõe ja õiguse järele. Nende patriootide eeskuju ja meie ilusad mälestused Eesti Vabariigi ajastust peavad ka meid, vabas maailmas elavaid eestlasi, tiivustama pingutuste tegemiseks, et vabaduse hääl ei vaibuks.

Meie vajame kindlat ja rahvuslikust vaimust läbiimbunud eestlaskonda, kes selgitab kogu maailmale, et **eesti rahvas pole vabatahtlikult enda õlgadele võtnud kommunistlikku orjasüsteemi,**

vaid et see on talle vägivaldselt pealesunnitud. Ajalugu näitab, et ükski türannia ei jää püsima ning meie peame omalt poolt kaasa aitama kommunistliku türannia kokkuvarisemisele Eestis.

Pikema sõnavõtuga esines kohvilauas ka praost R. Kiviranna, kes tõi tervitusi New Yorgi Eesti Ev. luteriusu koguduse poolt, mis on oma 80 tegevusaastaga vanimaks koguduseks Põhja-Ameerika mandril.

Aktuse muusikalises osas esitas klaveril ettekandeid Linda Kaukula.

VANA ANDRESE KIRIKU JUUBELI JUMALATEENISTUS

Eeloleval pühapäeval, 5. märtsil, algusega kell 11 hommikul, toimub Vana Andrese kiriku 100. aastapäeva juubeli-jumalateenistus koos läti kogudusega, mis filmitakse CBC televisiooni saatejaama poolt ning jumalateenistus antakse edasi järgmisel pühapäeval kell 11 hommikul ülekanadalise saatena. Ajaloolisel jumalateenistusel teenivad õpetajad Andres Taul, Juris Gailitis ja Adolfs Cops ning esinevad mõlema koguduse koorid. Vana Andrese koguduse õpetaja ja nõukogu loodavad, et juubeli jumalateenistusest võtab osa rohkel arvul koguduse liikmeid.

Bittner's

Euroopamaitselised toidud

Lihasaadused & delikatessid

Tuntud kõrgekvaliteedilisi ja peenemaitselisi liha- vorsti- ja suitsutussaadusi ning delikatesse LEIATE MEIE ÄRIDEST!

Peakontor: 21—25 Medulla Ave. Toronto 18, Ont.

Laod: Toronto, Montreal

27 ÄRI: Toronto, Ottawa, Kitchener, Waterloo, Burlington, Hamilton, St. Catharines, Mississauga, London, Oshawa, Pickering

Factory On Wheels

940 ALNESS STREET, UNIT 12 DOWNSVIEW, ONTARIO M3J 2R9

5-tollised jätkudeta vihmaveerennid

ALCAN VÄRVITOONIDES

valge, pruun, must, helebeesh, metsaroheline

Varustame ISETEGIJAID vihmaveerennidega ja sinna juurdekuuluvaga

HELISTAGE

FACTORY ON WHEELS

661-3843 661-3021

FINN-AUTO

Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)

3323 Danforth Ave. Tel. 691-6553

RISTO SAARENVIRTA

KAASMAALASED!

Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie diivanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel. Erik Lokbik 447-9834

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295

Teeme uusi ja parandame vana nii linnas kui ka suvilates

Pianos

Hea klaver on eluaegne investeering!

Suur valik tunduva hinnaalandusega.

Ka rentimine.

Saadaval kõik muusika instrumendid.

Remeny

HOUSE OF MUSIC LTD.

553 Queen St. West, Toronto M5V 2B6 ● Tel. 363-1966

EKK stipendiaatide kontsert

Eesti Kunstide Keskuse stipendiaatide kontsert koos Margus Lee kunstinäitusega pühapäeval, 5. märtsil algusega kell 2 p.l. St. Lawrence Centre'i Town Hallis tõotab kujuneda kunstiliseks elamuseks noorte taidurite esitusel. Keskseks ürituseks on kirjanik A. H. Tammsaare sünni 100. aastapäeva esile toomine. Kõneleb kirjanik Salme Ekbaum teemal „Naine Tammsaare loomingus" ning väljavõtteid kirjaniku teostest esitavad Valve Andre ja Lydia Vohu. Seoses sellega esitatakse lavastatud katkendeid Tammsaare teostest Anne Tülli, Harry Mürki ja Allan Tederi poolt.

Muusikalises osas esinevad eelnevatel aastatel stipendiumid saanud noored — Roy Madalvee, Nora-Mall Kerson ja Peeter Tammearu. Lisaks esinevad Tiina Mitt, Karen Viinamäe, Tarmo Teng, Viiu Varik, Rosemarie Lindau ja seitse Do-Re-Mi õpperingi viiuldajat. Kontsertosas on ka kaugemaid külalisi, kuna esinevad Hamiltoni „Helletajad" O. Kopvillemi juhatusel.

Programmi vahel toimub ka igaaastane EKK Kulturifondi laureaatide ja Eesti Kunstide Keskuse stipendiaatide teatavaks tegemine ning auhindade üleandmine.

Eesti sünnipäev Lembitu koondusel

Skautüksus Lembitu Malev pidas piduliku koonduse laupäeval, 25. veebruaril Peetri kiriku suures saalis. Koondusest võtsid osa kõik maleva üksused, pidulikus ja lippudega kaunistatud suurringis istus 80 poissi ja juhti. Koonduse avas maleva vanem Heino Jõe tuletseremoniiga ja lauldi Lembitu laulu esimene salm. Skauttöö instruktor Tarvo Toomes jutustas rahvastest, kes elasid maailmas aastatuhandeid tagasi — siis kui meie esivanemad tulid praegusele Eestimaale. Nüüd on rahvastikupilt palju muutunud, paljud rahvad on unustatult kadunud, aga eestlased on alles. Meie tahame püsida ka läbi tuleviku aastatuhandete. Lauldi Eesti hümni palvesalm.

Pidulik koondus kestis 20 minutit. Pärast seda hajusid üksused ruumides harilikeks koondusteks, õppisid skauditarkusi, sooritasid katseid, mängisid ja laulsid oma tegevuskavade kohaselt.

● „Daily News'i" pühapäevane, 29. jaan. number tõi sõnumi Trafalgar haiglas, N. Y. juhtunud traagilisest sündmusest, kus närvid kaotanud haige surmavalt vigastas õde Veronika Awon'it, kes 10 a. tagasi oli immigreerinud oma kodumaalt Trinidadist, USA-sse. Leht on vestelnud kadunu õetütrega, kelle nimi on Juliette Uibopuu. Nime järele peab oletama, et viimase abikaasa peaks olema eestlane.

E.V. aktus Londonis, Ont.

Veel 50 dollarit Noorte Kevadpäevade toetuseks

Londonis, Ont. pühitseti Eesti Vabariigi 60. aastapäeva piduliku aktusega pühapäeval, 26. veebruaril YMCA ruumes. Aktusekõnelejaks oli EKN abiesimees Laas Leivat ja eeskavalises osas esines näitleja Arvo Vabamäe.

Aktus algas eesti lipu sissetoomisega, mille järele Vivian Terri mängis klaveril O'Canada ja siis lauldi ühislaul „Eesti lipp". Avasõnad ütles Eesti Seltsi esimees Kaljo Loone.

Järgnevas sisukas ja hästisõnastatud aktusekõnes meenutas Laas Leivat momente Eesti Vabariigi sünnist ja tõi tunnustust nendele, kes panid Eesti omariiklusele aluse.

„Eesti Vabariik polnud juhus, vaid töö, taotluste ja ohvrite tulemus!" ütles aktusekõneleja. „Kui Eesti vanem Lembitu umbes 21 sugupõlve tagasi meie maa vabadusvõitluses langes, jättis ta pärandusena järele oma rahvale enda meelsuse: Mitte alla vanduda ülemvõimule ega raskustele! Rasketel aegadel tugevnes meie rahvuslik vaim. Meie kodudes on kindlalt vastu seistud ümberrahvustumisele.

Meie omad mehed olid need, kes taotlesid eestlaste arendamist mineviku kultuuri põhjal püsivaks kultuurrahvaks.

Edasi puudutas kõneleja tänapäeva olukorda ja hoiatas, et meie ei tohi muutuda pessimistideks, ega langeda vaimsesse uinakusse.

„Vajalik on iga eestlase aktiivsus, elada eestlasena, võidelda ikestuse ja kommunismi vastu. Teoreetiliselt ja õiguslikult püsib ka praegu Eesti Vabariik, sest talle kuulub vaba maailma suurriikide tunnustus. See kohustab meid jätkama võitlust faktilise iseseisvuse taastamiseks!"

Järgnes langenud kangelaste mälestamine.

Kolm täienduskooli õpilast Peeter Terri, Toomas Reikman ja Aaro Tõnnis asetasid põlevad sini-must-valged küünlad kõnelauale ja õpilased esitasid Helle Reikmani luuletuse „Tänu" ning laulsid leinalaulu „Langenud kangelastele".

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas läkituse ja kirjalikud tervitused Toronto, St. Catharines'i Hamiltoni ja Kitcheneri Eesti Seltsidelt luges ette laekur Osvald Kõpper.

Järgnevas eeskavalises osas deklameeris näitleja Arvo Vabamäe B. Kangro, H. Visnapuu ja A. Viirlaid'i luuletusi, saades suure kiiduavalduse osaliseks. Eeskava lõpuks laulis õpilaskoor veel kolm laulu: E. Võrk — Eesti on me isamaa, E. Stafenau — Teid me tervitame ja J. Aavik — Hoia, Jumal, Eestit.

Lõppsõna ütles E. S. abiesimees Väino Einola ja meeleolukas aktus lõppes hümni laulmisega. Aktusele järgnes kohvilaud.

Noorte-Aasta raamides toimuvale Noorte Kevadpäevadele saabus Londoni Eesti Seltsi toetusele lisaks veel $50.00. Lahkeiks annetajaiks olid seekord tuntud noortesõbrad pr. ja hr. Karu Londonist, kes oma isikliku annetusega avaldasid tunnustust noortega tehtavale tööle ja soovisid Noorte Kevadpäevadele head kordaminekut.

Suur ja südamlik tänu lahkeile annetajaile! Olgu see eeskujuks ka teistele eesti organisatsioonidele ja üksikisikuile, kes Noorte-Aasta puhul meie kasvavale noorusele mõtlevad!

V. L.

TULUMAKSULEHTEDE TÄITMINE

Kivi Income Tax Service

234 Danforth Ave., Toronto, Ont.

Telefon kontoris 466-4813, kodus 759-3588

PENSIONÄRIDELE HINNAALANDUS

Rootsis asutamisel sõjaveteranide koondis

STOKHOLM (EPL) — Eesti sõjaveteranide koondise asutamise koosolekul laupäeval, 11. veebruaril valitses tälelik üksmeel selles, et on vaja asutada selline saatusühtluse organisatsioon, mis Rootsis enda raamidesse koondaks kõik endised eesti sõdurid, kes on võtnud osa Eesti Vabadussõjast, Teisest maailmasõjast mitmesugustes üksustes, erinevate ülemjuhatuste all ja erinevates väeliikides.

Loodi viieliikmeline organiseeriv toimkond, kes hakkab tegema ettevalmistusi asutava peakoosoleku kokkukutsumiseks. Toimkond koostab koondise põhikirja ja esitab selle asutavale peakoosolekule arutlemiseks.

Asutamise koosolekust osavõtjad vahetasid mõtteid ka loodava organisatsiooni nime kohta.

Sobivaks peeti ja otsustati asutavale peakoosolekule esitada seisukohavõtuks nimetus Eesti Sõjameeste Ühing. Samal koosolekul pandi osavõtjate poolt kokku teatav summa loodava organisatsiooni hambarahaks ja organisatsiooni loomise eeltööde teostamiseks.

Peeti kohaseks suurematesse Rootsi eestlaste keskustesse usaldusmeeste ja organiseerimisete kaasaaitajate leidmine.

Lepiti kokku, et omavahelisel lävimisel sinatakse üksteist ja et kõik on „kaasvõitlejad".

Oli arutluses ka tulevase organisatsiooni kulutuste katmine ja liikmemaksu määramine, kuid kõik need vajadused otsustati jätta loodava organisatsiooni peakoosoleku kaaluda.

Rahvusgruppide esindajad said kokku konservatiivide esimehega

Torontos viibis möödunud nädalal Kanada konservatiivide erakonna esimees, parlamendiliige Robert Coates. Tal oli Torontos kokkusaamine ka rahvusgruppide esindajatega. Läbirääkimistel käsitati rahvusgruppe huvitavaid Belgradi konverentsiga ühenduses olevaid küsimusi ja teisi aktuaalseid poliitilisi küsimusi. Eestlastest võttis kokkusaamisest osa EKN abiesimees ja väliskomisjoni esimees L. Leivat.

Kardetakse kodusõda Rodeesias

WASHINGTON — Ühendriikides ja teistes läänemaades arvatakse, et Rodeesia peaministri Ian Smithi kokkulepe Rodeesia mustade mõõdukate ringkondadega võimu üleandmiseks valgetelt mustadele järk-järguliselt võib Rodeesias kaasa tuua kodusõja, kuna radikaalselt häälestatud mustad, kes peavad praegu valgete vastu partisanisõda, ei nõustu selle kokkuleppega ning tahavad üleöö saada võimumeesteks. Olukord on seda ohtlikum, et radikaalsetel mustade juhtidel on tihedad sidemed N. Liiduga, kust loodetakse saada ja tõenäoliselt saadakse ka relvi, millega hakatakse ründama mitte ainult valgeid vaid ka neid musti, kes pooldavad Rodeesia probleemide rahulikku ja samm-sammulist lahendamist.

Metsaülikooli ajaloo sümpoosion

Metsaülikool alustas Torontos Tartu College'is möödunud teisipäeval Eesti Vabariigi 60. aastapäeva tähistamiseks ajaloo sümpoosioniga, mis kestab kolm päeva. Esimesel õhtul võttis üritusest osa ligemale 70 inimest. Avasõna ütles Vello Soots ning pikema ettekandega teemal „Eesti kultuuriloo küsimusi: eesti kirjanduse lugu ja eesti kirjanduslood" esines Vello Salo. Referent käsitas analüüsivalt eesti kirjanduslugusid ja peatus ka okup. Eestis väljaantud teoste juures, kriipsutades eriti alla, et need kirjanduslood on sihilikud, kuna nendest on välja jäetud kirjanikud, keda ei taheta tunnustada.

● Ajakiri Nordisk Tidskrift arvustab dr. Hain Rebase doktoritööd. Arvustaja prof. G. Olsson kirjutab, et tööga, mis käsitab vanu kaubandusvahekordi Baltikumiga, on Rebas rikastanud, täiendanud ja süvendanud varasemaid uurimistulemusi läbitöötatud allikmaterjali tõttu, mis raskesti kättesaadav. Ta peab soovitavaks, et rootsikeelne töö leiaks tõlkimise, et see oleks loetav ka teistele rahvastele.

Täidan TULUMAKSULEHED teie kodus. Lisasissetulekuta:

a) pensionäridele hinnaalandusega

b) töövõimetuile tasuta

Helistada tel. 494-3147, kl. 4—6 p.l.

VALLY JOHANSON

T. E. Meeskoori perekonnaõhtul oli harukordselt rikkalike võitudega loterii, kus kõik tööd olid koori naisektsiooni oma käsitööd. Pildil hetk loterii loosimisest, vasakult Heljo Luide võidetud rahvarõivas nukuga, Erika Kõvamees, kes on aastaid olnud loteriide organiseerijaks, võitude väljatõmbaja Leida Järvi ja teadustaja Rudolf Kuus. Foto: Vaba Eestlane

Meeskoori isamaalik perekonnaõhtu

Laupäeva õhtul toimus Eesti Maja suures saalis Toronto Eesti Meeskoori Eesti Vabariigi 60. aastapäeva tähistav perekonnaõhtu. Juba teist aastat on lisaks meeskoori oma liikmeskonnale ja sõpradele üheks „alliüürnikuks" olnud Eesti Kaubalaevastiku Juhtkonna Koondis Torontos, kus kuni 30 endist laevajuhti koos abikaasadega on oma väiksema organisatsiooni aastapäeva selle sündmusega sidunud. Kuigi seekordne perekonnaõhtu sattus samaaegselt paarile teisele sündmusele, võttis sellest osa kuni paarsada lauljat ja laulusõpra.

Kavaline osa algas T. E. Meeskoori esinemisega, kelle moto juba väljendas koosviibimise mõtte: „Alati sinule kodumaa, kõlagu vabade meeste laul!" Koor laulis Harri Toi juhatusel K. Türnpu „Helju hella tuulekene", mis on alati olnud koori tervituslauluks kodumaale.

Järgnevalt laulis bass Ragnar Pohlak E. Tobrelutsu poolt loodud ja esmakordselt esitamisel oleva „Mu kodumaa". See sõduripoisi Arvo Koppa isamaalikele sõnadele loodud helitöö oma optimistliku lõpuga oli kaasahaarav; klaveril saatis Karen Viinamäe.

Koorilt järgnes Miina Härma poolt Jakob Tamme sõnadele loodud „Nii tugevad kui suured kaljud meres", kus samaaegselt üminhäälelisele koorisaatele Andres Raudsepp kommenteeris lauluga seotud meheliku kindluse ja murdmatuse sõnumit. Viimasena koor laulis veel K. Türnpu teise laulu „Mu armas isamaa".

Meeleolulise osa vahel, mille eest hoolitses V. Gustavsoni orkester, tuli koor veel teistkordselt lavale, lauldes T. Vettiku „See oli siis" ja Juhan Liivi sõnadele H. Tootsi poolt loodud laulu „Kambrike". Laulude vaheajal koori esimees kutsus välja kaks neist 20-st naisest, kellega üle 60-l mehel on 15 aastat olnud hea läbisaamine; naissektsiooni esinaisele Salme Vesile ja juhatusliikmele Eva Püssile avaldati kauaaegse tehtud töö eest lilledega tänu. Naissektsioon on 15. a. jooksul palju kaasaaidanud koori sisemises töös. Nii oli õhtu loteriivõitude laud imetlusväärselt kaunite ja rikkalike võitudega, mis kõik on olnud tublide naissektsiooni liikmete tehtud. Loteriivõitude korraldajaks ja loteriide organiseerijaks on aastaid olnud Erika Kääramees. Aga naissektsiooni liikmete poolt oli valmistatud ka maitsvad toidud ja maitsekalt kaetud laud.

R. Pohlak avaldas tänu õhtust osavõtjaile ja seletas, et seekordsel perekonnaõhtul jäid pikad kõned ära põhjusel, et need asendati rahvuslikult tundesoojade lauludega, mida meeskoor ilmeka tunderikkusega esitas.

© Pariisis toimunud rahvusvahelisel energia kokkuhoiu konverentsil esindas Uus-Meremaad Andre Millkop, kes on kõrgemaid ametnikke valitsuse energiaametis. Ta lendas Uus-Meremaalt Pariisi 13. jaanuaril. Tagasireisi koju alustas ta sealt 8. veebr.

TULUMAKS:

ELUGA KAASUV FAKT

Iga kanadalane, kellel on olnud 1977. aastal sissetulek, mis ületab lubatud mahaarvestused ja isiklikud erandid, peab täitma T1 Individual Income Tax lehe ja tagastama selle mitte hiljem kui 30. aprillil, 1978. Kui teile ei ole tulumaksuleht posti teel saabunud, siis hankige see endale kohalikust postkontorist või District Taxation Office'ist.

Tulumaksulehte kasutatakse põhiliselt enda identifitseerimiseks, kõigist allikatest saadud sissetulekute esitamiseks, sissetuleku redutseerimiseks lubatud mahaarvestuste ja erandite mahaarvestamisega ja lõpuks tulumaksu väljakalkuleerimiseks. Tulumaksu formulari on käesoleval aastal parandatud, et teha teie ülesannet nii lihtsaks kui võimalik. Teie abistamiseks on teie tulumaksulehele kaasa lisatud Income Tax Guide (Tulumaksu juhis), mis annab teile vajalikku abi.

On tähtis, et teie täidate oma tulumaksulehe korralikult ja täpselt. Esmajoones pidage silmas, et teie registreerite KÕIK oma sissetulekud, mitte ainult need, mis on esitatud teie tööandja poolt antud T4 sedelil, vaid ka kõik teised aasta jooksul saadud sissetulekud. Näiteks kõik tasud teie teenuste eest, mille vastu teile ei ole antud T4 sedelit, sularahas saadud jootrahad ja kingid, kõik sissetulekud investeeringutest, kaasaarvatud intressid sõpradele ja sugulastele laenatud summadelt, sissetulek üürist ja kõik teile maksetud perekonna toetussummad.

Mida on võimalik mahaarvestada? Kui teie näiteks toetate kedagi Kanadas (või väljaspoolt Kanadat kui ta kvalifitseerub teist olenevale isikule), siis võite nende isikute põhjal teha isiklikke mahaarvestusi. Kui teist olenev isik elab väljaspool Kanadat, siis peate täitma vastava formulari (TIE-NR), mida teil on võimalik hankida lähemast District Taxation Office'ist ning lisama selle tulumaksulehe juurde koos vajalikkude originaalsete kviitungitega.

Tulumaksulehe korralikuks täitmiseks jälgige täpselt juhendis antud juhtnööre.

Kontrollige mitu korda kalkulatsioone. Ärge unustage ka kõiki vajalikke kviitungeid ja sedeleid ning postitage tulumaksuleht mitte hiljem kui kesköösel, 30. aprillil, 1978.

Revenue Canada Taxation — Revenu Canada Impôt

Hon. Joseph P. Guay, Minister — L'hon. Joseph P. Guay, Ministre

Spordist lühidalt

Lahtis toimuval talispordi maailmameistri võistlustel tuli meeste 15 km murdmaasuusatamises esimeseks poolakas Jozef Luszczek ajaga 49.09,37, teiseks tuli venelane Evgeny Beljajev ja kolmandaks soomlane Juha Mieto kelle tagajärg oli ainult viis sekundit halvem. Parimaks kanadalaseks oli Doug Gudwer Briti Kolumbiast, kes tuli 49-le kohale.

Naiste 20 km teatesuusatamises tuli esimeseks Soome ajaga 1.13.25,08; võistkonda kuulusid Taina Impiö, Marja-Liisa Hämäläinen, Hilkka Riihivuori ja Helena Takalo. Teiseks jäi Ida-Saksamaa, kolmandaks N. Liit, neljas Rootsi. Kanada võistkond jäi üheksandale kohale.

*

Rumeenias peetaval võistlusel jooksis rumeenlanna Natalia Marasescu uue naiste sisevõistluste maailmarekordi 1500 m ajaga 4.00,0; senine rekord 4.08,1 oli Mary Stewarti nimel, kes saavutas selle möödunud aastal.

*

Bakuus toimunud N. Liidu tõstevõistlusel II poolraskekaallane A. Saidullajev tõukas 222 kg, mis on parem praegu maksvast maailmarekordist.

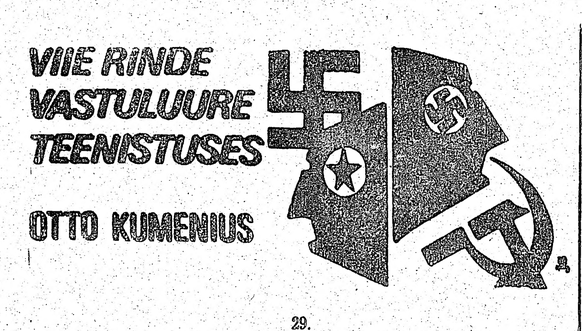

29.

1948. a. jaanuaris oli mu perekond juba Barcelonas ja mina omalt poolt olin just lõpetamas oma tööd Göteborgis Johnson & Co nimelises ettevõttes; mul tuli veel õpetada järglane Gösta Grundberg uutesse ülesannetesse. Oma ülesanded Rootsi vastuluure teenistuses olin lõpetanud, olin öelnud hüvasti oma ülemale kapten Kule Palmstiernale. Kaheksa päeva pärast pidi reis algama Hispaania poole.

Just siis helises telefon ja Erik Suurväli tuttav hääl, mida ei olnud aastaid kuulnud, tervitas mind eesti keeles: „Tere, tere!" Olin kuulnud, et ta oli kannatanud majanduslikke raskusi, et ta pidi hoolt kandma oma suure perekonna eest ja et ta omad rahvuskaaslased suhtusid temasse eemale hoidvalt. Põhjust selleks ei teadnud. Ta küsis, kas võiksin teda kohata, ta soovis mulle pakkuda lõunat. Kuna olin parajasti nii lähedail olevaile kui ka kaugemaile tuttavaile ütlemas jumalaga, siis võisin sama teha ka Suurvälile. Mõtlesin nii ja nõustusin.

Suurväli reserveeris laua mereemeeste hotellis Neptunis, mis asus sadama lähedal. Kohates teda olin üllatunud tema heast väljanägemisest. Ülikond oli nagu nõelasilmast tulnud, seda täiendasid valged kindad ja hõbedast peaga jalutuskepp. Oli selge, et ta oli jälle tõusnud pinnale. Istusime laua äärde, valisime toidud ja joogid ja alustasime söömist. Suurväli oli alati olnud alkoholile kalduv ja nüüdki ta näis vastu pidavat rohkele kvantumile. Tuletasime meelde Rauma aja mälestusi, tunded elavnesid ja seitsmenda või kaheksanda klaasi konjaki järel muutusid tundlikeks. Suurväli soovis teada, mis olid „armsa venna" tulevikukavatsused. Kui teatasin, et lähen Hispaaniasse, tegi Suurväli ettepaneku koostöö arendamiseks „kaugemas suunas" kohe niipea, kui olin asunud uuele kodumaale.

Olin ainult kuuljaks kõrvaks — aga jahmunud. Meie vestlus kulges üha vabamasse voolu ja üha selgemaks sai, et ma sel päeval enam ei jõua oma tööle kontorisse. Oli palju huvitavam ja ehk väärtuslikumgi jätkata vestlust lektor Erikuga. Helistasin kontorisse ja palusin, et uksehoidja viiks minu auto hotelli eest ära, hangiks kaks pudelit konjakit Systeemi äärist ning jätaks pudelid ja auto Engelbrekti tänaval nr. 55 asetseva hoone uksehoidja hoole alla, kus mul oli veel korter.

Koosolemine Neptunis ja muudes kohtades kestis kuni järgmise päeva hommikutundideni. Siis oli kogu asi mulle lõpuks selgeks saanud. Kui Suurväli lõpetanuks telegrafistikursuse ja asuks tulevikus Kanadasse ja mina oleksin asunud Hispaanias, meie koostöö tooks kokku ilma suuremate pingutusteta hunnikuviisi raha. Uduseis, suurelistes tunnetes Suurväli paljastas mitmeid seiku neist ringkondadest, kus ta sellal liikus. See andis omalt poolt minule veel põhjuse ühel korral kapten Palstiernaga kohtamiseks, kes oli mu endine rootsi sidemees. Suurväli avaldas enamvähem peiteliselt, et ta on nõukogude agent, oli olnud juba siis, kui korraldasime Raumas eestlaste põgenemist Rootsi! Põhjus selleks, miks ta töötas venelaste kasuks, ei saanud mulle kunagi selgeks. Võibolla oli ta elus mõni „must hetk" või surve, mis tegi tal sellise tegevuse vältimatuks. Rootsi kohus mõistis ta neljaks aastaks vanglasse. Pärast karistuse kandmist palus ta enesele ja oma perele passi Nõukogude Liitu, kuhu ta vastu võeti.

Nagu öeldud oli Suurväli nõukogude spioon ka siis, kui need kaks venelasest kaptenit käis Raumal meid kohtamas. Kahtlemata andis ta neile teateid eestlaste veost. Miks venelased ei sekkunud asjasse? Võibolla sellepärast, et see oleks nõudnud aega võtvat korraldamist, või nad ehk kartsid vastureaktsiooni soomlaste poolt just selles sündmuste järgus, mil meie sõjavägi demobiliseeriti. Muidki põhjusi võib muidugi olla, kuid neid ei saa kunagi teada, miks nad lubasid eestlased viia ülemere. Venelaste „oma mees" Erik Suurväli hoolitses selle eest, et teated eestlaste uuest elust ja meeleoludest sattusid venelaste kätte; nad lootsid, et võivad ehk mõjutada pagulasi kodumaale tagasi tulemiseks. Paljudele eestlastele oli Rootsi igal juhul ainult läbikäigu kohaks.

Kui olin veel Rootsis, sain oma rõõmuks vastu võtta Eesti endiselt Helsingi saatkonna ministrilt tunnistuse, kus minu teeneid transpordi korraldamisel tunnustatakse järgmiste sõnadega:

„Kuna leitnant Otto Kumenius on oma julgeolekut ohtu pannes abistanud 24. 9.—7. 10. 1944 allakirjutanud Eesti Pagulaskomiteed Soomes, korraldades eesti pagulaste transporti Rootsi, tahame sellega tunnistada, et see ülesanne, mis puudutas 5200 isiku üle mere viimist, poleks ilma tema kaasaaitamiseta võinud selles ulatuses õnnestuda. Selle kõik on ta teinud ilma väiksematki majanduslikku tasu või kasu taotlemata.

Stokholmis, 14. 10. 1944

Eesti Pagulaskomitee Soomes
Aleksander Warma
Eesti saadik Helsingis

XIV

Ühendades oma rivid ohu hetkel lunastas Soome rahvas omale õiguse edaspidigi elada oma iseseisvat elu vabade rahvaste hulgas. See ei murdunud jõupingutuses; see oli terve ja tugevast ainest.

7. oktoobril 1944 Suurväli ja mina saabusime Stokholmi. Kolonel Walldén teadis siis, et olin „libisenud silmusest" tavalist Stokholmi liinilaeva kasutades, mis tundus talle muidugi piinlikuna. Ta kavatsus oli ju olnud, et Turus minu ametivennad oleksid mind vahistanud, millegal asi oleks talle valutult kohenenud. Mind oleks pandud kinni „kuritegeliku" eestlaste transpordi pärast.

Esimese tõendi „ilmastiku" jahenemisest minu isiku kohta sain kohe Stokholmi kail, kus Soome Stokholmi saatkonna uksehoidja oli mind ootamas teatega, et mul ei saanud olla mingit asja saatkonda. Teise Soome sõjaväelise esindaja palk oleks ikkagi olnud tähtis minule. Uksehoidja „sukeldumine" minu ette oli peenetundlik hoiatus, et Otto Kumeniusel oli parim „kaduda metsa peitu". Nii mu oma ülem, kui ka teised soome ametivõimud olid mind kuulutanud tagaotsitavaks, kuna olin kuritegelikul viisil vältinud nende poolt antud alistumise nõudeid.

Suurväli ja mina võtsime ruumid hotell Reisenis Skeppsbrol. Olin varem oma Stokholmi reisidel asunud selles hotellis. Ei olnud mingeid põhjusi, et ma sellelgi korral ei võiks jätkata vana tava. Pealegi olin Cellariusega teinud kokkuleppe, et ootasin nende sidemeest selles hotellis. Pärast lõunat tegime Suurväliga koos jalutuskäigu linnas. Suurväli ütles:

„Kas sullegi ei tundu, Otto, et meie nagu käiksime mingis sünges metsas, kus ükski hing ei tunne meid."

Mõistsin tema tundeid ja nõustusin. Stokholmis oli sel ajal nii vähe soomlasi, vaevalt võis sattuda kellegi tuttavaga kodumaalt kokku. Õhtul kui Suurväli oli oma asju ajamas, helistasin kolonel Stewenile tema isiklikul numbril. Palusin temaga kokkusaamist esimesel võimalusel. Rääkisin ka „vastuvõtust" sadamas ja väljendasin oma arvamist, et Walldén oli andnud saatkonnale juhised minu „eemale tõrjumiseks". Veel samal õhtul sõitsin Steweni korterisse. Rääkisin üksikasjalikult eestlaste transpordist ja sellest, mis on nüüd selle tulemus. Teatasin ka, et sakslased olid värvanud minu oma teenistusse selle järel, kui Cellarius oli — Walldéni mõjutusel — määranud mind sidemeheks ja Abwehr-osakonna agendiks. Abwehri Stokholmi büroo asus Nybrogatan 31. Cellarius oli mind soovitanud elama asuda hotell Reisenisse, kus keegi sakslane pidi mind üles otsima ja täpsemaid juhiseid andma.

(Järgneb)

TÄIELIK RINGREISIDE JA REISIDE KORRALDAMINE

SKYTRAIN LTD.

2656 DANFORTH AVE., TORONTO M4C 1L7
KÕIKIDEKS REISIVAJADUSTEKS JA FINNCHARTER RESERVATSIOONIDEKS HELISTAGE
BERT KIVIMÄKI
Räägitakse eesti keelt 690-4922

Eesti Kodus heisati sini-must-valge lipp

Eesti Vabariigi 60. juubeliaastapäeva tähistati erilise pidulikkusega möödunud reedel, 24. veebruaril, uues eesti ühiskonnas Eesti Kodus. Ligemale sadakond elanikku, mitmed neist rahvarõivais, kogunesid kella 10-ks siseõuel asuvate lipuvarraste juurde, mille külge olid kinnitatud Eesti ja Kanada lipud.

Kokkutulnud külalisi ja oma ühiskonna liikmeid tervitas Eesti Vabariigi aastapäeva soovidega korterimaja ajutine esimees A. Lepismaa. Selle järel Eesti Vabariigi aupeakonsul I. Heinsoo pidas lühikese päevakohase kõne, vaadates tagasi vabariigi tekkele, iseseisva riigi edukusele ja pärast kaotust säilunud väsimatule vabadusnõudele ja lootusile.

Selle järel Eesti hümni viimase salmi ajal tõusid mastidesse Kanada ja Eesti lipud jäädes hoogsalt hoonete vahelt läbiva tuule käes lehvima.

Pärast õuel toimunud südamlikku tseremooniat, mis mitmele liigutusest pisarad silmi tõi, koguneti korterimaja suurde saali, kus igaüks kirjutas oma nime Kodu külalisraamatusse ja jõi tassi sünnipäevakohvi koos maitsva tulise pirukaga.

Samal koosviibimisel lauldi kahele elanikule, Julie Hermale ja Richard Kollinole, kes samal päeval oma sünnipäevi pühitsesid, kogu elanikkonna poolt sünnipäevaõnnitlused.

*

Järgmise päeva õhtul toimus samas ruumis, mille Alice Kullango ja R. Randes olid dekoreerinud Eesti vapi ja rahvusvärvidega, omavaheline Eesti Vabariigi 60. aastapäevaaktus. Sellele oli kogunenud nii palju osavõtjaid, et ruumist kippus puudus tulema, 115 inimest istusid laudades ja elasid kaasa kavale, mis neid haaras ja sisendas Eesti Vabariigi mälestussooja tunnet.

Eeskavalise osa avas A. Lepismaa oma avasõnaga, misjärel Eesti Kodu segakoor K. Karuksi juhatusel laulis J. Aaviku „Hoia, Jumal, Eestit!" ja järgnes aktusekõne EKN abiesimehelt, T. E. S. Täienduskooli lastevanemate komitee ja Eesti Sihtkapitali esimehelt H. Lupilt.

Näitleja Arvo Vabamäe esitas B. Kangro luuletuse „Veebruar", tuues selle sügava sisu eriti mõjukalt esile.

K. Karuks viiulil ja Julie Herma klaveril esitasid koos „Minu isamajakene", saades nii suure aplausi osaliseks, et pidid veel teisegi koduteemalise helindi esitama. Segakoor laulis Enn Võrgu „Isamaale", misjärgi soomepoiss J. Parik oma sõnavõtuga mälestas langenuid ja koor laulis E. Võrgu „Uinuge langenud kotkad". Eeskavaline osa lõppes J. Herma lõpusõnaga, kus ta avaldas tänu korraldajaile, misjärgi sõnalinemuusikaline osa lõppes Eesti hümniga. Teadustajaks oli Eugenie Saarkoppel.

Pärast väikest vaheaega järgnes perenaiste poolt valmistatud õhtusöök, millega koos pidasid oma sünnipäeva ka eilsed sünnipäevalased J. Herma ja R. Kollino, viimasel täitus 75. eluaasta.

Esimene Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine Eesti Kodus kujunes rahvuslikuks sündmuseks. Nii sõnaline kui ka muusikaline osa võeti väga soojalt vastu. Aktusekõneleja H. Lupp tõstis esile kaugemalt tulnud korteriomanikku A. Haavaniit'u, kes on eesti ühiskonnale annetanud suuri toetussummasid mille eest talle avaldati tänu tugeva aplausiga.

Pärast õhtusööki lauldi perenaistele Viive Mustale, Herta Toatrile, Karin Vabasalule, Elli Haabile ja Elli Seppa'le elagu ja anti lilli. Sama tänu said ka pagaritoodete valmistajad V. Leemet, Susanne Kolga ja hr. Herma.

Kevade tulekuga on huvi Eesti Kodu vastu elavnenud. Möödunud nädalal müüdi kaks korterit.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. EM. 3-4451
Õhtuti HI. 7-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115

Peame kasvatama . . .

(Algus lk. 2)

valinud omale venelaste kummardamise tee, siis meie kummardamine ei anna mingeid tulemusi.

Lõpuks ta leidis, et kui valguse kiir kord võiks paistma hakata, siis ainult vene sisemise protsessi kaudu, aga see võib võtta aastakümneid, isegi aastasadu. Kommunistliku vene kokkuvarisemisel ei kao aga shovinistlik vene vaim, kes Balti riike ei loovuta. Meil tuleb just teiste väikerahvastega koos töötada. Kui see on nii, siis paistab senitehtu teises valguses. Läänemaailmale tuleb meelde tuletada, et meile on ülekohut tehtud.

Tagasivaade mälestustele täidab meid ikka südamesoojusega, sest need 20 aastat on eesti rahvale kuldseks ajaks, mida kaugemale see jääb, seda väärtuslikumaks see muutub.

See antakse põlvest põlve edasi ja ükskord tuleb ka venelastele „sauna" päev ja maksma hakkavad jälle need sõnad, mis on Eesti Vabariigi väljakuulutamise manifestil: „Kui kord Kalev koju jõuab . . .". Lõpuks ta lisas siiski, et ta ei soovi, et siit pessimistlikult laialt läheksime. Oleme tugev rahvas, kes ei kustu ega kao.

Lõpusõna ütles koguduse esimees T. Tralla, avaldades tänu kokkutulnuile ja tänu sõna, laulu ja muusikaga esinejaile.

RESERVEERIGE AEGSASTI!

FINNCHARTER LENNUD 1978

SOOME — Koduselt Finnair'i tiibadel Soome

	LAHKUMINE	SAABUMINE	KESTVUS	VIIMANE RESERVATSIOONI PÄEV	HIND
TORONTOST	20. JUUNI	13. JUULI	23 PÄEVA	5. MAI	$474.00
	21. JUUNI	20. JUULI	29 PÄEVA	5. MAI	$474.00
	11. JUULI	9. AUGUST	29 PÄEVA	26. MAI	$474.00
	2. AUGUST	23. AUGUST	21 PÄEVA	16. JUUNI	$474.00
VANCOUVERIST	13. JUUNI	3. AUGUST	51 PÄEVA	28. APRILL	$488.00
	21. JUUNI	18. JUULI	27 PÄEVA	5. MAI	$488.00
	6. JUULI	27. JUULI	21 PÄEVA	19. MAI	$502.00

TINGIMUSED:

- Torontost sõita soovijail tuleb lennupileti reserveerimisel maksta sisse $80.00, Vancouverist sõita soovijail $70.00. Sõidust loobumisel ei maksta seda summat tagasi.
- Reservatsiooni sissemaks sisaldab summa loobumiskindlustuseks, mille kohta reisijal tuleb küsida tunnistus oma reisibürcolt.
- Koha reserveerimine teha vähemalt 45 päeva enne sõitu ja lõpposa hinnast maksta vähemalt 45 päeva enne sõitu.
- Sõidukavatsusest loobumisel vähem kui 45 päeva enne ärasõitu reservatsiooni sissemaksu ei tagastata. Loobumisel 45—35 päeva enne ärasõitu peetakse samuti reservatsiooni sissemaks, juhul kui asendatakse teise reisijaga. Muul juhul peetakse kinni kogu pileti hind.
- Küsige täpsed reservatsiooni- ja loobumistingimused oma reisibüroolt.
- Sülelaste (alla 2 aasta) piletihind on 10% vastavast täiskasvanute hinnast.
- Pileti hind ei sisalda Kanada õhusõidumaksu, $8.00, mis tuleb maksta eraldi. Sülelaste piletelilt ei tule seda maksu maksta.
- Kõik lennud tehakse Finnair'i või Kar-Air'i DC-8 lennukeil.
- Kõik lennud on Kanada Õhuvalitsuse poolt heaks kiidetud.

RESERVEERIGE ENDILE KOHAD VÕTTES ÜHENDUST MÕNE MEIE JÄRGMISE ESINDAJAGA

FINNCHARTER!

Tel. (416) 362-2323

RESERVEERIGE MEIE KAUDU KÕIKIDELE ÜLALPOOL MAINITUD LENDUDELE!

HELISTAGE KOHO TRAVEL TELEFON (416) 485-9437 või AINO KAING, 757-5080

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ontario M4P 1K1

KORRALDAME HOTELLIDE RESERVATSIOONE, AUTODE RENTIMIST, RINGSÕITE (SIGHT-SEEING TOURS)
Ontario Provintsivalitsuse poolt loaga varustatud.
Litsentsi nr. 1141985.

SEDA KÕIKE ON VÕIMALIK RESERVEERIDA AINULT ÜHE TELEFONIKÕNEGA.

KORRALDAME VIISASID JA PASSE.

Tehke reservatsioonid ülalnimetatud lendudele otse meilt!

TORONTON SUOMALAINEN OSUUSPANKKI
TORONTO SOOME ÜHISPANK
Telefon 486-1533
191 EGLINTON AVE. EAST, TORONTO M4P 1K1
Korraldame viisasid ja passe. — Reisibüroo litsentsi nr. 1312993

E.s.s. Kalevi suusatamisvõistlused

Eesti s.s. Kalevi Suusaklubi korraldas 19. veebruaril Willowdale'is Toronto lähistel murdmaasuusatamise võistlused, mis õnnestusid hea ilma kaasabil hästi. Võistlustest osa võtnud Eesti Suusaklubi liige Jaan Roos saavutas 10 km suusatamises parima aja 31.07.

Võistluste tulemused:

10 km veteranidele (üle 55 eluaasta: 1) Lembit Saar 50.53, 2) A. Purje 52.41.

10 km veteranidele (45—54): 1) V. Sadul 42.38, 2) H. Jaaguste 50.16.

10 km veteranidele (35—44): 1) R. Lainevool 54.03, 2) M. Tae 1.07.20.

10 km võistlusklassile: 1) P. Pajos 44.48, 2) A. Seim 46.21, 3) A. Tamm 50.55.

10 km noormeestele (17—19): 1) A. Tralla 53.48.

5 km (15—16): 1) M. Sadul 21.59, 2) R. Laanvere 24.00, 3) R. Lainevool 24.09.

2,5 km (13—14): 1) A. Mägi, Eesti Suusaklubi 6.23, 2) Mikk Jõgi 11.18.

2,5 km (12 ja nooremad): 1) P. Tae 14.38.

E.V. 60. aastapäev St. Catharinesis

Pühapäeval, 19. veebr. toimus St. Catharines'is jumalateenistus, millele järgnes Eesti Vabariigi 60. aastapäevaaktus. Osavõtt oli üle ootuste rahvarohke, ligemale sadakond ümbruskonna eestlast olid koos oma kodumaa sünnipäeva tähistamisel.

Jumalateenistuse pidas pastor O. Gnadenteich, kuna sopran Tamara Norheim kaunistas jumalateenistust kolme eesti helilooja lauluga: esimeseks R. Toi „Palve", A. Virkhausi „Ma tõstan silmad" ja kolmandaks J. Aaviku „Sinu tee", orelil saatis organist G. Hockstra.

Aktuse avas St. Catharines'i Eesti Seltsi esimees E. Timusk, Saima Varangu ja A. Pint deklameerisid isamaalikku luulet, kuna T. Norheim laulis T. Vettiku, M. Saare ja P. Ardna viise. Aktusekõne pidas Tartu Instituudi sekretär dr. E. Aruja.

Oma lõpusõnas E. Timusk tänas kõiki kaasaaitajaid üritusele, mis nii palju inimesi kokku tõi, mis selles väikses eesti keskuses oli uut usku sisendavaks sündmuseks.

Agr. Osvald Lepik 70

Osvald Lepik sündis Tartumaal talupere pojana külmal küünlakuu 13. päeval 1908. Sellega kuulub ta sünni ja kasvamise poolest auväärt eesti põllumeeste peresse.

Elutarkust ja põllupidamise oskust ning teadmisi õppis kodutalus, raamatutarkust Tartu koolides. Omandas Tartu Ülikoolis põllumajandusteadlase teadusliku kraadi. Sellega lõppes juubilari nooruki-põli. Nüüdseks on ta välja jõudnud täismehe ikka saades seitsmekümneseks.

Asus tööle noore agronoomina Tartu linna Anne ja Jaama mõisavalitsejana. Nende majapidamiste juhtimine ja valitsemine nõudis O. Lepikult head organiseerimise võimet ja põhjalikke teadmisi loomakasvatuse ning taimekasvatuse küsimustes. Omavalitsuse majapidamistena pidid need olema nii väliselt kui ka toodangult eeskujulikud. Tuli kasvatada mitut liiki eedvilju linna turu varustamiseks, hoolt pidada põlluviljade eest ning hoida piimakari kõrge toodangu juures. Peale kõige oli oluline majandamise tulemusena hea tasuvus. O. L. tuli endale võetud ülesannetega eeskujulikult toime.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Punaväe teistkordselt kodumaa vallutamisel tuli O. Lepikul koos perega põgeneda terrori eest Saksamaale. Ta elas seal läbi poliitilise põgeniku raskused ja esimesel võimalusel siirdus Kanadassse. Torontos hakkas tegutsema ehituse alal, milline töö pakkus talle rahuldust. Oma igapäevase töö kõrval soetas ka oma perekonnale mugava kodu, kus toimus sugulaste ja lähematele sõpradele juubeli sünnipäeva koosviibimine. Oli õnnitlejaid ja kirjalikke tervitusi.

Noore üliõpilasena astus korp! Rotalia liikmeks. Selles organisatsioonis täitis ta mitmesuguseid ametikohti nii kodumaal kui paguluses. Osvald Lepik on tuntud oma sõprade ringis tasakaaluka ja sõbraliku inimesena ning heatahtliku nõuandjana.

Kallis Oss, Sinu laialdane sõprade pere üle kogu maailma,, tervitavad Sind Su juubeli sünnipäeva puhul soovides õnne tulevasteks aastateks.

Sinu akadeemiliste kaasvendade poolt: plurimus annos!

G. P.

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 2. märtsil 1978 — Thursday, March 2, 1978

KIREV MAAILM

JERUUSALEMM — Üks äärmuslik ortodoks parlamendiliige on nõudnud, et tuleb sisse anda süüdistus tapmise pärast selle arsti vastu, kes tegi südamete vahetamise operatsiooni noorele araablasele. Rabi Kalman Kahana ütles, et juudi seaduses ja traditsioonides on määritletud, et „sellise südameoperatsiooniga tapetakse kaks inimest — see kelle süda võetakse siis kui ta on veel elus ja see kellele see opereeritakse." Ta lisas, et selles pole mingit tähtsust, kas annetaja on seda ette lubanud või mitte.

BARI, Itaalia — Sigarettide Itaaliasse sissemugeldamine on mitmemiljoni dollari suurune äri millega hoidutakse kõrgeist tollimaksudest. Äsja alandati ärides sigarettide müügihindu, mis kõiki suitsetajaid rõõmustas. See aga ei meeldinud smugeldajaile, kes alustasid streiki levitades lendlehti, kus süüdistati välkeärisid, et hindade alandamisega vähenevat nende tulu.

NEW YORK — USA Patent nr. 3.966.695 anti Mattel, Inc. ettevõttele. See oli konstrueerinud nuku, mis aevstab, kui talle tuult ninna puhutakse.

NEW YORK — New York on ainus linn, kus te võite skandinaavia linnaosas minna araabia restorani ja näha seal puertoriiko noorukit, kes söös juutide paasatoitu hiina söömispulkadega. Nii vähemalt kinnitab koomik Nipsey Russell.

NEW YORK — Elektrilise tulekirja Times Square'il, New Yorgis rentis N. Y. osariigi senaator Thomas Bartosiewicz (dem., Brooklyn) üheks minutiks, et selle kaudu soovida õnne oma naisele, kellel oli 30 a. sünnipäev. 1182-st tulekesest koosnev kiri „Happy Birthday to Sandra Bartosiewicz, My Sweetheart" maksis ainult 50 dollarit.

TEL AVIV — Alastikultuurlaste üks lemmikkuurorte võib hävida Lähis-Idas, kui Iisrael ja Egiptus saavutavad kokkuleppe, kirjutab „The Trib". Iisraeli poolt okupeeritud alal Agaba lahe ääres rajati omal ajal kuurort Nevoit. See sai alastikultuurlaste suurimaks kogunemiskohaks, mida iga aasta külastasid tuhanded alastikultuurlased Ameerikast, Euroopast ja Lähis-Ida maadest. Varsti siginesid sinna ka hipid ning uimastusmürkidega kauplejad, nõnda, et alastikultuurlaste keskel politseil on tulnud korraldada juba rohkesti haaranguid. Kui nüüd see ala läheb Egiptusele tagasi, siis tõenäoliselt kaob ka alastikultuuri puhkekoht, sest ranged Egiptuse seadused seesugust moraalitust ei luba.

OSLO — Norra kohus Namsoses karistas Nõukogude kalalaeva „Perekat" kaptenit 20.000 kroonise rahatrahviga ja kalasaagi konfiskeerimisega, mis on 50.000 krooni väärt. „Perekat" tabati nimelt Norra sisemises kalastustsoonis Namsose ees Trööndelagis püügilt. Norra võimud tegid ühtlasi kindlaks, et vene traaler kasutas lubamata peene silmkoega võrkusid. Laev toimetati rannakaitsevõimude poolt Namsosse, kust see ei saa enne lahkuda kui N. Liidu saatkond on maksnud trahvi ära.

NEW YORK — Hiljuti surnud filmitähe Joan Crawfordi isiklikud esemed lasti müügile Plaza Art Galleries, 57. tän. New Yorgis. Oksjonil müüdi ära autogrammidega fotod, kingad, öösärgid, külalisraamat ja mitusada paari vale silmaripsmeid.

CHICAGO — Pärast 102 aastat ilmumist, millise aja jooksul ajaleht võitis 15 Pulitzer auhinda, lõpetas Chicagos ilmuv ajaleht „The Chicago Daily News" 4. märtsil oma ilmumise, kuna on pärast 1974. aastat kaotanud 21,7 miljonit dollarit.

Osa osavõtjaid Toronto Eesti Majas reedel, 24. veebruaril Vabariigi aastapäeval toimunud koosviibimisest. Esiplaanil kõnetoolis aupeakonsul I. Heinsoo. Foto: J. Kreilis

Venelaste versioon luure-satelliidi allakukkumisest

Vene satelliidi kukkumine on tõstnud langevate satelliitide probleemi üldsuse ja massimeediumide teadvusse. Seletust probleemi kohta on antud nii läänes kui idas.

President Carter tunnistas pressikonverentsil, et aatom jõuga toimivaid USA satelliite on kosmoses plahvatanud. Ta lisas, et julgeolekut sel alal tuleb tugevdada, viidates ka vene satelliidile.

Carter andis seletuse pressikonverentsil kohe selle järele, kui venelased olid avalikult teatanud kahe USA satelliidi hävinemisest. Esimene USA satelliit aatomijõuga tulistati üles 1965.

USA allikate järgi ei olevat pärast aastat 1965 enam üles saadetud radioaktiivset ainet sisaldavaid satelliite.

Venelased omaltpool on nüüd Tassi kaudu teatanud ka oma kodanikele toimunust:

„Vastavalt maailmaruumi uurimise ja kasutamise programmile saadeti Nõukogude Liidus 18. septembril 1977 Maa-lähedasele orbiidile tehiskaaslane „Kosmos 954", mille pardal oli väike plahvatusohutu tuumaseade. See oli ette nähtud pardaaparatuuri energiaga varustamiseks.

Energiaseadme konstruktsioon nägi ette selle täieliku purunemise ja ärapõlemise sisenemisel tihedatesse atmosfäärikihtidesse.

Tehiskaaslase lennu ajal väljaspool Nõukogude vaatlusseadmete raadionähtavuse piirkonda toimus käesoleva aasta 6. jaanuaril seni mitte teada olevatel põhjustel tema dehermetiseerumine, mille tagajärjel tehiskaaslane hakkas laskuma mitteplaneeritud rezhiimil.

Lendu pidevalt jälginud koordineerimis- ja arvustuskeskuse andmeil sisenes tehiskaaslane „Kosmos 954" 24. jaanuaril teisel poolel Põhja-Kanada kohal tihedatesse atmosfäärikihtidesse ja lõpetas oma eksisteerimise."

Kuidas Tassi viimase väitega on, see peaks pikapeale selguma USA ja Kanada vastavate instantside uurimistöös satelliidi langemiskoha juures.

VABA EESTLANE

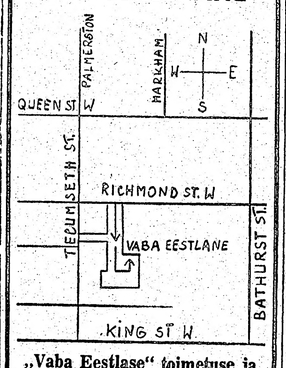

„Vaba Eestlase" toimetuse ja talituse asukoha plaan

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast
reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu: nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE
VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:
üks toll ühel veerul $3.25
esiküljel $3.75
tagaküljel $3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:
1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega:
Helmi Liivandi 251-6495
2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

Eestlaste edu balti suusatamisvõistlustel

Balti Spordiliit Põhja-Ameerikas korraldas 25. ja 26. veebruaril Ontarios, Moonstone suusakuurordis mäe- ja murdmaasuusatamise võistlused balti rahvustest suusatajatele. Korraldajateks olid leedulased, kes tähistasid võistlustega Balti riikide iseseisvuse väljakuulutamise 60. aastapäeva. Mäesuusatamise võistlustest võtsid osa 61 sportlast — 14 eestlast, 15 lätlast, kuna ülejäänud olid leedulased. Murdmaasuusatamise võistlusi aitasid korraldada eestlased, kuna nendel on sellel alal suuremaid kogemusi.

Mäesuusatamises, suures slaalomis ja slaalomis, tuli esikohale eestlane Alar Kuus, kes võitis mõlemad alad, kuna naiste slaalomis oli parim leedulanna.

Murdmaasuusatamises olid tulemused järgmised:

12 km veteranidele: 1) U. Limit 54.21, 2) V. Sadul 56.58, 3) T. Vellend 1.00.08.

12 km võistlusklassis meestele: 1) J. Roos 49.00, 2) R. Kalinauskas 55.51, 3) A. Brazukas 1.00.15.

6 km vanematele poistele: 1) A. Mägi 26.04, 2) M. Sadul 29.15, 3) T. Kijauskas 29.57.

3 km noorematele poistele: 1) T. Lainevool 19.26, 2) J. Verners 25.39.

6 km võistlusklassis naistele: 1) Katrin Kannel 32.00, 2) Endla Kannel 32.09.

6 km tütarlastele: 1) Liisa Dobereiner 40.26, 2) Tiina Pajos 45.43.

3 km noorematele tütarlastele: 1) Vida Kijauskas 21.21.

Murdmaasuusatamisest võtsid osa 20 eestlast, 9 leedulast ja 4 lätlast.

30-aastane sõda Toronto teatrilaval

Järjekordse lavatükina Toronto Arts Productions talvisel hooajal esietendus möödunud nädalal Leon Majori lavastusel Bertolt Brechti draamaklassikuks saanud „Ema Courage ja tema lapsed". Kuigi hiljuti oli sellele teatrile kuuluvas töökojas tulekahju, mis hävitas palju lavamaterjale ja kostüüme, olid õnneks uue lavastusse kuuluvad kostüümid juba St. Lawrence'i teatrisse viidud. Pärast tuleõnnetust pakkusid oma abi mitmed Torontos ja kaugemalgi olevad teatrid.

Uus näidend on episoodide rida aastail 1617—1648 Euroopa mandril kestnud nn. 30-aastasest sõjast, kus kirjeldatakse keskealist lihtsat naist, kes enese ja oma laste viletsaks eluks käib oma vankriga kaasas sõjavägedega, müües neile alkoholi ja muud vajalikku. Kui alul vedasid vankrit hobused, siis need olid võetud sõjaväele. Selle järel asusid mõlemad pojad vankrit vedama kuni nad sõjaväkke võeti ja seal pikapeale hukkusid. Siis jätkas ta ise ja tumm tütar vankri vedamist koos põgenikuna nendega liitunud luteri pastoriga. Sõjaline tegevus toimub vahelduva õnnega luterlaste ja katoliiklaste vahel. Kuigi ema Courage kannatab sõja tõttu, pooldab ta siiski sõda, sest see on ta elu, kuna liihike kuuldus vaherahust mõjub talle shokina. Ka sõdurid näivad pooldavat sõda, sest see paneb korra majja ja teeb inimestest rahvusi, kuna rahu on sellevastu segaduste põhjustajaks.

Kannatustele ja viletsusele vaatamata on ema Courage groteskne kuju, mida ballaadivormiline muusika veel täiendab. Väga toreda naise kuju annab Jennifer Phipps, kes oma kitsapiirilist maailma mõistab ja selles valitseb. Haarav on Dixie Seatle ta tumma tütre osas ja Kenneth Pogue pastorina. Kuigi on tahetud ema Courage'is näha kangelaskuju, on ta oma lihtsa elutahtega ja eetikaga siiski just inimlikult mõistetav, kellele sõda oli oma 30-aastase kestvusega ka ta eluks saanud, mis loonud rutiinipärase liikumise Kesk-Euroopa maanteedel ja sõdurilaagreis eksisteerimiseks. Kangelaslikku on selles loos ainult tumma tütre saamm, kes päästab luterlaste käes oleva linna katoliiklike sõdurite kätte sattumast ja ohverdab luterluse eest oma elu.

See Euroopa ajaloo ususõdade periood peegeldub lihtsa naise elus, kes ei võta poolt ega tee sõdurite vahel valikut, kui ta neile oma produkte müüb. Teame, et nende võitluste tulemuseks pääsis luterlus Põhja-Euroopas ja ka Eestis võidule.

Egiptuse nõudmised suurenevad

JERUUSALEMM — Ühendriikide eriülesannetega saadik Alfred Atherton, kellele on tehtud ülesandeks Iisraeli ja Egiptuse vahelisi vastuolusid leevendada ja rahuläbirääkimisi käigus hoida, on sattunud suurte raskustesse, kuna Iisrael on tagasi lükanud Egiptuse ettepanekud, mida president Sadat peab olulisteks kokkuleppe ja rahu saavutamiseks. Iisraeli juhtivatest ringkondadest mainitakse, et Egiptus on suurendanud oma nõudmisi, mis on tingitud Ühendriikide toetusest egiptlastele. Jeruusalemmas kinnitatakse, et kui Ühendriigid annavad oma toetuse Egiptusele, siis muudab see kokkulepete saavutamise tunduvalt raskemaks.

Riin Rivanool

260

Ma tean, et te alguses aru ei saa miks jutu pealkirjaks on pandud ainult number. Arvate ehk, et Riin on raamatupidajaks hakanud ja aasta lõpuarvetega peast segaseks läinud või mõne salapärase varanduse peidupaiga jälile saanud.

Ei midagi taolist! Teate, see on lihtsalt moodne ja ekstravakantne asi. Praegusel masinate ja aparaatide ajastul on igaüks mitmes asjas vaid number. Olgu see haiguskindlustus, juhtimisluba, tulumaksuleht, töökindlustustõend või mõne seltsi liikmekaart — ikka oled selle järgi teatava numbri all.

Üks kuulus kirjanik kirjutas isegi raamatu ja pani pealkirjaks ainult aasta 1984. See aeg hakkab varsti kätte jõudma, näis, kas kirjaniku ennustused täide lähevad. Aga kui ei lähegi, see on hea raamat selletagi.

No jah, minu number 260 tähendab ka midagi. Raske arvata, eks ole? Aga ma seletan. Nimelt on praegune veste 260-nes, mis Riin Rivanooli sulest ajaleheveergudele on jõudnud. Võtke heaks või pange pahaks, on neid tulnud niisuguseid ja naasuguseid, mõne eest on pahandada saadud ja teiste eest kiita, mõnda olevat loetud pisarsilmil ja mõni on vihale ajanud ega pole kõlvanud kuhugi. Vastavalt viisakusele on siis ka hinnang, mida suusisse öeldakse ja teine, mida tagaselja räägitakse.

Teema valik on see kõige sandim töö. Ükspuhas, millest kirjutada, kõigile lugejaile ei saa ikkagi meeldida ja soovitusi on õige mitmesuguseid.

Kui kirjutaks välispoliitikast, siis see on kõik nõnda kurb ja keeruline, et vägisi veab nutuvõru suu ümber. Maailm on aina muret ja viletsust täis, ei head oska keegi ennustadagi. Ja kui üsna musta prilli läbi vaadata, siis tõesti-tõesti pole maailma-otski enam kaugel, kui mõned vägevad aatom- või vesinikupommid kas või kogematakombelgi plahvatama pandaks.

Meie oma sisepoliitika on küll huvitav, aga on kui särisev pann: ükstapuha kuhu tõetera tilgutad, ikka plahvatav kui rasv hõõguvkuumal alusel. Ei julge. Kogud kui hõõguvaid süsi pealaele.

Kasvatamisest kästakse kirjutada. Kirjutaksin koerte kasvatamisest, aga see teeb kurvaks. Sellepärast ikka, et meie oma viimane sõber Karu õnnetumal kombel auto alla jäi. Süda kisub krampi. Aga laste kasvatamine? Ent see on nõnda keeruline töö — tänapäeval eriti — et selle kirjapanemiseks tuleks igat ajalehenumbrit kahe leheküljе võrra suurendada ja sellega jälle poleks ajalehe-härrad nõus, ega jõuaks tellijadki seda pikka ja erakordset uurimistööd ära lugeda.

Sällitamine — jällegi hea teema, aga... Kirjutaksin ilu säilitamisest, aga mida sa sest ilust rääkida oskad, kui seda omale antud pole.

Aedvilja-säilitamise alal olen spets. Minu nõuande kohaselt säilivad need parimini kõhus. Või ka sügavkülmetuses. Keerulised marinaadid, hoidised ja moosid — ei ole minu mark.

„Kirjuta armastusest!" seda nõu on mitmed õrnad hinged annud, aga kui sellises delikaatses küsimuses nõuannete saamiseks oma armsa abikaasa poole pöördusin, sain vastuseks vaid: „Mis sa jamad!"

Paljud pikaaegse praktikaga härrad-abikaasad pidavat asja seletama nii, et altari ees sai oma naisele kord juba kinnitatud: „Ma armastan sind", ja miks vana asja uuesti korrata, mis kord juba öeldud. „Eks ma siis teata, kui enam ei armasta," peaks asja küllalt selgeks tegema.

Naised omakorda ei pea paslikuks kõnelda „sellest armastatud pikast brünetist, kes hästi tantsib" ja keda kõik teised tüdrukud ka himustasid, kuid abikaasaks on nüüd juba paljaspea, kellest ei saa mitte aru, kas oli brünett või blond, ja kelle keskpaik on kui puutüvi, millele iga aastakesega ekstra ring juurde tuleb või kui ümar seapõrsake, kes pekki kasvatab ja kaalu lisab.

„Uhh, see on kole jutt," öiendab üks tuntud härrasmees, keda see puudutab ja lisab: „Aga iga abielumees teab ka, et kui naine saab 50-seks- tuleb ta pooleks jagada, s. o. võtta kaks 25-aastast asemele." Ma siiski ei soovita seda juttu tõsiselt võtta.

Ei, armastusest tõepoolest on raske kirjutada. Edasi ei pääse, materjal on liiga raske.

Ilmastik on teema, mis ainet annab ja millest kõnelemine üle aitab igas olukorras. Lihtsalt päästab mõnikord, kui millestki muust rääkida ei oska. Aga kirjutada? Ma tean, et mõnigi mees on tänavusel talvel raadio aknast välja visanud või kohvitassi TV-aparaati virutanud, kui järjekordne ilmateade nii antakse: „Pärastlõunal (variatsioonideks: öösel, homme hommikul) algab lumetorm, maha tuleb nii-ja-nii palju sentimeetreid lund, hoiatatakse ja palutakse autoga mitte välja sõita, sest nii-ja-nii mitusada autot jäi eelmise tormi ajal teedele ja ummistas igasuguse liikluse..."

Ja siis on tahtmine pugeda kui karu oma koopasse ja jääda talveunne, kuniks päike lume sulatab.

Kuidas oleks, sõbrad, kas teeme ära?

MÜÜA
KASEKÄSNU
(tarvitatakse vähjahaiguste vastu)
„Andy" 34 36th Str. Toronto, Ont.
M8W 3K9 — Tel. (416) 259-6892